

Szerkesztőség:

Arad, Acsév-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.
Bulév. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... .. 960 Lej
Fél évre ... .. 480 Lej
Negyed évre ... .. 240 Lej
Havonta ... .. 80 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,

vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

A szombati jégtornadó mérhetetlen pusztítása

Csak most bontakozik ki teljes egészében a rettentő pusztulás képe. — Ma még felbecsülhetetlen a kár. — Egymilliárdos kárról beszélnek Aradhegyalján. — Elküldött tudósítónk az elpusztult Hegyalján. — Részletes tudósításunk a 3. oldalon.

Jajszó a Hegyaljáról!

Minden politikai eseménynél jelentősebb szenzáció szakadt szombaton délután Arad megye nyakába: az Ég sújtó keze lecsapott a torzalkodó emberek közé és a hangos ajkakon megfagyott a gyűlölködésre szító szóáradat. A kortések szétszaladtak a hordók tetejéről és az emberek térdre borulva zokogtak Isten sújtó keze alatt. És talán a Politika bálványai körül őrző emberek ráeszmélnek e szörnyű csapás hatása alatt, hogy van valaki, aki erősebb és hatalmasabb minden földi Istennél és aki nem tűri, hogy elforduljon tőle az Ember és a bálványimádás fertőjébe merüljön. Egl jel volt a szombati katasztrófa, figyelemztetés, amely egymás megbecsülésére és szeretetére intette, az örökös harcban álló, gyűlölködő, bűnös emberiséget.

A pusztító jégverés egyformán sújtott szegényt, gazdagot, román, magyart, liberálist, vagy parasztpártit. A katasztrófa nem volt pártoskodó, nem válogatott ilyen, vagy olyan ember között és pár perc alatt megsemmisítette egy esztendő verejtékes munkáját, sőt az Ég büntető haragja még az elkövetkezendő esztendőket is megnehezítette, csak hogy tovább érezzék bűneik súlyát az egymás ellen fordult földiek. A tornádó elvonult és a tegnapi még az élet vidám ígérétéből duzzadó Hegyalja jajszóval teli siralomvölgy lett. A jókedv forrását betemette a felhőkől záporozó jég, ezidén nem fog folyni a bor a hegyoldalak termő oldalából. Gyász és pusztulás siránkozik segítségért, minden szem várakozva tekint a kormány felé, amely ilyenkor, választások előtt különösen hangsúlyozni szokta, hogy mennyire szíven fekszik az ország népének jóléte, boldogulása.

Nagy, pénzben talán kiszámíthatatlan értékek pusztultak el percek alatt a Hegyalján, a jégverés szinte pótolhatatlan nemzeti kincsét tett semmivé és a kormánynak elsőrendű kötelessége, hogy segítségére siessen az elpusztult termőföldek népének. Egy ma érkezett értesülésünk szerint a kormány gyorssegély címen százezer lejt utalt ki a károsultak részére. Ez az összeg szinte kigunyolása a katasztrófának és csak újabb fájdalmat okozhat azokon a területeken, ahol a vihar százmillió károkat csinált. Nem alamizsnára, hanem alapos segítségre van itt szükség. Elsősorban arról kell gondoskodnia a kormánynak, hogy az elemi csapás következtében inségbe került lakosságot téli kenyérral lássa el és megfelelő mennyiségű vetőmagot utaljon ki részére a következő gazdasági évre. Azonnal el kell rendelni, hogy a jégkár-sújtotta területek lakói általános adómentességet élvezzenek. Nem százezer lejes, hanem az igények kielégítésére elegendő államsegélyeket kell kiosztani a ká-

rosultak között, hogy a nemzeti szempontból is nagyjelentőségű Hegyalján ismét kivirulhasson az élet.

Mindez pedig a kormány kötelessége. Ne háriítsák ezuttal is ezt a terhet a társadalom vállaira, mert az már amúgy is roskadozik a

Változások a kormányban.

Bratianu miniszterelnök teljesen átalakítja kabinetjét. — Titulescu megérkezett Bucurestibe. — Bratianu Ionel nyílt levele Maniu Gyulához.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-t tudósítójának távirata.) A bucuresti-i lapok ma közlik Bratianu Ionel nyílt levelét, amelyet a kormányelnök Maniu Gyulához intézett s amelyben pontos adatokat közöl a visszaélések megtorlása érdekében tett rendszabályokról, egyben pedig felsorolja azokat a csendőröket, rendőröket és közigazgatási tisztviselőket, akiket hivatali tulkapásaik miatt szigorúan megbüntettek. Ezzel kapcsolatban a Viitorul hivatalos helyről nyert felhatalmazásra a leghatározottabban megcáfolja Davidoglu tábornok állítólagos parancsáról elterjedt híreket, amelyek szerint a választások előtti két napon minden forgalmat szüntessenek be, hogy ezáltal az ellenzéki szavazókat és párteembereket mozgásukban megakadályozzák. A lap teljes egészében leközi a választásokra vonatkozólag a csendőrség főparancsnoka, Davidoglu tábornok által kiadott parancs szövegét, amely szerint mindenki számára teljes mozgási szabadság biztosítását rendelte el, de utasította a csendőrparancsnokokat, hogy mindazokat, akik a január 4-iki egyezményre vonatkozólag ellentétes kijelentéseket tesznek, nyomban tartóztassák le azon a címen, hogy a törvényes rend és béke ellen törnek és nem respektálják a szentesített törvényeket. A belügyminiszter különben az elmozdított kisküüllömegei prefektus utódjával Popescu belügyi igazgatót delegálta.

Bucurestiben a tegnapi nap meglehetősen csöndes volt, mert a kormány legtöbb tagja vidékre utazott a választási propaganda folytatása végett. A pártvezérek is a kerületekben tartózkodnak. Az egyetlen jelentős esemény az volt, hogy Titulescu külügyminiszter tegnap reggel megérkezett Bucurestibe. Munkatársunk eléje utazott Piatra-Oltig, hogy néhány közérdekű külpolitikai kérdésben igyekezék őt megszólalásra bírni. Titulescu a szokott szívélyességgel fogadta szalonkocsijában munkatársunkat, de azonnal kijelentette, hogy nem hajlandó semmiféle nyilatkozatot tenni, mert az ő kötelessége az, hogy először az uralkodónak tegyen jelentést, azután pedig a miniszterelnökkel tárgyaljon az aktuális problémákról. Pár szót azonban mégis mondott munkatársunknak, aki aziránt érdeklődött na-

közterhek súlya alatt és a kegyetlenül működő adóprések nemcsak a pénzt, hanem az adakozási kedvét is elvették már a sokszorosan megtiport polgárságnak. A politikai harcok zajában hallják meg az illetékes fülek, az Aradhegyalja felől szálló jajszavakat!

la, hogy mi célból járt Genfben, vajjon valami rendezetlen kérdés vitte-e oda. Titulescu így felelt:

— Semmiféle rendezetlen kérdésünk nincs napirenden Genfben, hanem miut a Népszövetség egyik vezető tagja kötelességemnek tartottam, hogy mielőtt elfoglalom külügyminiszteri állásomat, érintkezésbe lépjek a Népszövetség vezetőivel és értésükre adjam, hogy külügyminiszter lettem.

Az északi pályaudvaron Duca, Bratianu, Stelian Popescu miniszterek, Nicolaeu rendőrprefektus, Simionescu és Badescu államtitkárok fogadták Titulescut, akikkel hosszasan elbeszélgetett. Az újságíróknak kijelentette a külügyminiszter, hogy a parlament egyik első ülésén nyilatkozatot fog felolvasni Románia külpolitikai kérdéseivel kapcsolatban a nemzetközi helyzetről. Kértük Titulescut, hogy nyilatkozzék a magyar optánsok ügyéről, valamint a trianoni békeszerződés körül előállott külföldi sajtóakcióról, azonban Titulescu csak mosolygott és mindössze ennyit mondott:

— Több türelmet kérek a külpolitikai kérdésben.

Titulescu szenátor lesz.

Titulescu különben ma Floricaba utazott Bratianu Ionel meglátogatására. A külügyminiszter szerdán teszi le az esküt és csüörtökön veszi át a minisztérium vezetését. A minisztert valószínűleg egyik erdélyi kerületben fogják szenátornak jelölni. A nemzeti-parasztpárt ez esetben nem állít ellenjelöltet. Mint-hogy Titulescunak nem volt arra ideje, hogy az angol királynak bemutatassa visszahívó levelét, a nyári idő alatt pedig ilyen természetű ceremóniák az angol udvarban szünetelnek, a külügyminiszternek valószínűleg ősszel vissza kell utaznia Londonba, hogy a szokásos buszulatogatásokat megtehesse. Valószínű az is, hogy addig nem nevezik ki az új londoni követet és a követséget egy ügyvivő fogja őszig vezetni.

Változások készülnek a kormányban.

Az Adeverul szerint a választások után jelentékeny változások lesznek a kormányban, amelyben csak Bratianu Ionel és Vintila, Duca,

Titulescu és Anghelescu maradnának bent. Belépne a kormányba Sasu volt kereskedelemügyi miniszter és más ismert liberális politikus. Lupu, Stelian Popescu és Argetoianu is tagjai lennének a kormánynak, azonban lehetséges, hogy Argetoianu Párisba megy követnek Diamandi helyébe, akit visszarendelnének a külügyminiszteriumba. Fontos külföldi misztériót kapna Dimitriu közlekedésügyi miniszter és diplomáciai megbízást adnának Anghelescunak is, aki jövő hónapban Washingtonba utazik. Biztosra veszik továbbá, hogy Briatman Jonel visszaállítja a bucovinai és besszarábiai miniszteriumokat és előbbi élére Inculetet, utóbbi élére pedig Nistort nevezik ki. E változások július 10—15-ike között történnek meg.

Elült a harc

az erdélyi színházengedélyek körül

Még egyetlen pályázó sincs a színházi koncessziókra. — A kultuszminisztérium egészen elfelejtkezett az erdélyi magyar színházról.

(Az Arad! Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Tavaly ilyenkor már javában folyt a harc a színházi koncesszióért, még ismeretes tavalyról az a mód, ahogyan a színházi koncessziókra pályázó színházdirektorok egymást denunciózták a minisztériumban. És a vége ennek a színház-koncesszió harcnak az lett, hogy a koncessziót néhány esetben olyanok kapták meg, kik a „megbízhatóságukon” kívül nem igen rendelkeztek hozzáértéssel is. A timisoarai (temesvári) színházi bukás legjellemzőbben mutatta a színház-koncessziók kiadásának végzetes tévedéseit. Abban a hitben kerestük fel ma a kultuszminisztérium államtitkárát, hogy az idén is beszámolhatunk a koncesszió-háború helyzetéről, azonban a kultuszminisztériumban — semmit sem tudtak a kisebbségi színházak ügyéről. A kultuszminisztérium — a választási izgalomban egész egyszerűen megfejtkezett e kérdéssel. Az államtitkár a legőszintébb módon jelentette ki, hogy ez a kérdés előtte teljesen új és a színházi ügyek igazgatója is kijelentette a következőket:

— A miniszter ur engem egyáltalában nem szólított fel, hogy a színházi koncesszió ügyében valami intézkedést is tegyek és ilyen körülmények között persze semmi sem történt ez ügyben, habár önnek igaza van, szót az igazgató, mert már épen itt volna az ideje, hogy csináljunk valamit, ha nem akarunk lekézni.

— És mit fognak most csinálni igazgató ur?

— Szólok a miniszter urnak, hogy állítsuk össze a koncesszióra jelentkezők részére a feltételeket.

— Mit gondol igazgató ur, ezek a feltételek hasonlóak lesznek mint tavaly voltak?

— Erről a miniszter ur fog dönteni, de az én véleményem szerint sok változás nem lesz várható.

— Jelentkezett már idáig valaki koncesszióért?

— Még senki, mondta az igazgató, a legérdekesebb az egész dologban az, hogy a tavalyi sok jelentkezővel szemben az idén abszolút nincs érdeklődés, pedig mi csoda bucsujárás volt ilyenkor itt tavaly. Az egyetlen névre, amire emlékszem, ez Bánffy Miklós gróf, aki néhány hónappal ezelőtt kért egy kamara-színházra engedélyt, de a kérdést nem intéztük el és ha a gróf tényleg egy ilyen színház alapításának eszméjével foglalkozik, újra be kell adnia kérvényét akkor, ha a koncesszió-feltételeket közzé tesszük.

Kétségtelen, hogy a tavalyi koncesszió-harcnak, illetve a tavalyi rossz színházi szövegnek a következménye az, hogy az idén visszariadtak a pályázók. Végeredményben ez a tény teljesen igazolja a múlt rezsím politikáját, amely készakarva, úgy állította össze a koncesszió-feltételeket, hogy az tönkre tegye a magyar színházakat és ügylést sikerült is ez a terv. Reméljük azonban, hogy az idén, mégha a feltételek azonosak is lesznek, csupán azok fognak jelentkezni, akik kellő szakértséssel már előre is biztosítani tudják, hogy a szakszerepen vezetett színház anyagilag is megállja a helyét.

Mikor oszlatják fel Aradváros tanácsát?

A belügyminisztériumban várják Cristea vezérfelügyelő jelentését. — Franasovici államtitkár nem nyilatkozik teljes határozottsággal a feloszlásról. — Az Arad! Közlöny bucaresti-i munkatársa nyilatkozatot kért a belügyminisztérium illetékes ügyosztályának vezetőitől. — Mennyiben igazak az Angel polgármester elleni vádak.

(Az Arad! Közlöny bucaresti-i szerkesztőségétől.) Izgalommal teli, nagyarányú érdeklődés kíséri azt a vizsgálat-sorozatot, a mely Aradváros tanácsa ellen megindult. Előbb Peter Julian, majd Cristea Demeter belügyl. vezérfelügyelő végzett vizsgálatot, majd szombaton megtörtént a döntőnek vélt tanácsülés, amely azonban, legalább látszólag, kitolta a városi tanács fölötti végleges elhatározást. Érthetően nagy a kíváncsiság most nemcsak Aradon, hanem még a fővárosban is: mi történik Aradváros tanácsával. Hogy a feloszlásról szóló különböző hírek közt a való tényállást megállapíthassuk, felkerestük Franasovici államtitkárt a belügyminisztériumban, aki miniszteri ranggal vezeti a belügyminisztérium közigazgatási ügyeit. Franasovici államtitkár azt az érdekes ujítást vezette be a hivatalában, hogy minden bejelentés nélkül lehet bemenni a szobájába a folyosóról, ha bárki benyit az előszobába, nyugodtan bemehet a miniszter szobájába, anélkül, hogy valaki is feltartóztatná. A miniszter szobája természetesen ilyen körülmények között telve van látogatókkal. Annyian vannak a szobában, hogy egyeseknek már csak a miniszter asztala mögött jutott hely. Néhány percig kell várakozni Franasovicira, aki Duca belügyminiszterrel tárgyal a szomszédos szobában. Végre megérkezik, de annyian vannak a szobában, hogy alig tud helyet kapni, hogy a saját asztalához jusson.

Két lerongyolt parasztasszony támaszkodik a miniszter asztalára és először ezek dögát intézi el a miniszter. Néhány percig tart, míg Franasovici megtudja, hogy népies látogatói mit akarnak. Segélyt kérnek, mert leégett a házuk és még annyi pénzüket sincs, hogy haza tudnának utazni.

— Segélyt csak a miniszter ur adhat... mondja Franasovici és szól az egyik hivatalnoknak, hogy a két egyszerű asszonyt vezesse be Duca szobájába.

Csak ezután kerülhetett sor az aradi városi tanács kérdésére.

— Kérem miniszter ur, volna szíves informálni az Arad! Közlönyt, hogy mennyiben igazak azok a hírek, hogy fel akarják oszlatni az aradi városi tanácsot?

— A hír ebben a formában egyáltalában nem igaz, idáig mindössze az történt, hogy előbb Peter, majd Cristea felügyelőt küldtük ki Aradra, hogy az elmúlt rezsím ideje alatti dolgokat felülvizsgálják, azonban ezt a tényt oly formában taglálni, hogy ezzel nekünk az volna a célunk, hogy mindenáron feloszlássuk az ottani tanácsot, egyáltalán nem lehet. Abban az esetben, ha Cristea felügyelő, aki a vizsgálatot most fejezte be, azt jelentené, hogy olyan rendellenességek nyomára jött, amelyek ellenkeznek az adminisztrációs törvényekkel, nagyon természetesen ez azt vonja maga után, hogy tényleg feloszlattuk a tanácsot. A kormánynak nem célja a tanácsok feloszlátása és idáig még egyetlenegy esetben sem oszlattunk fel városi tanácsokat...

— Pardon, miniszter ur, szóltunk közbe, de hiszen Clujon...

— A cluji eset egészen speciális valami, épen úgy, mint a szentgyörgyi, ott az a helyzet, hogy az Averescu-kormány alatt jogtalanul feloszlattott városi tanács a bíróságon keresetet adott be a belügyminisztérium ellen a jogtalan feloszlátás miatt és mi ezt a pert elvesztettük és így semmi egyéb nem történt, mint a jogtalanul feloszlattott városi tanács elfoglalta a bíróság által neki újra megítélt helyet. Tehát nem mi oszlattuk fel ezt a két városi tanácsot.

— Olyan híreket is hallottunk, hogy dr. Angel István polgármester ellen külön eljárás indult volna meg?

— Ez a hír sem felel meg ebben a formában a valóságnak, Cristea inspektor, nagyon természetesen foglalkozott az Angel polgár-

mester ellen felhozott vádak tisztázásával is, hiszen Angel ügyét nem lehet elkülöníteni a városi tanács ügyétől.

— Mennyi idő alatt lesz eredmény ez ügyben? — kérdeztük a minisztert.

— Ez teljesen a leküldött felügyelő munkájának befejeztétől függ, ha a jelentés beérkezik, mi rögtön látni fogjuk, hogy milyen álláspontot kell elfoglalnunk e kérdésben.

A miniszterrel való beszélgetésünk után felkerestük Calmanu vezérigazgatót, aki a belügyminisztériumban a városi tanácsok ügyével foglalkozik, aki kérdésünkre a következőket mondta:

— Az aradi tanács feloszlátására nézve semmiféle intézkedés hozzám nem érkezett és természetes, hogy ilyen intézkedés tölem nem is indulhatott ki.

— Szóval nem oszlatják fel a tanácsot?

— Ezt nem mondtam, szólt a vezérigazgató, ami nem történt ma, megtörténhetik holnap...

— Érkezett Önökhöz valami feljelentés Angel dr. ügyében?

— Nem emlékszem... úgy emlékszem, hogy nem...

— Tehát Angel megmarad tovább az állásában?

— Kérem, én csak azt mondhatom, hogy tőlünk semmiféle tanács-feloszlató rendelet még nem ment ki és így egyelőre semmi ok sincs arra, hogy Angel ne maradhatna meg állásában.

Még felkerestük Cristescu igazgatót, aki ugyanezen ügyosztály második vezetője. Cristescu igazgató sem volt hajlandó az ügy részleteiről bővebben nyilatkozni.

— Nem tudok semmit sem, mondta, az aradi tanács feloszlátásáról, véleményem szerint kissé korai volna még beszélni, azonban, tette utána mosolyogva, senki sem tudhatja, hogy mit hoz a jövő...

A lépcsőházban megint találkoztunk azzal a két parasztasszonnyal, akik Franasovici szobájában segítséget kértek. Boldogan, nevetve jöttek le a lépcsőn, egy ötszázlejes papírpénzt tartott az egyik a kezében és minden szembéjövőnek elmondták, hogy Duca miniszter ur a saját zsebéből adott nekik 500 lejt...

Magyarok! Jelünk:

Lisztavezetőnk: Dr. Jakabffy Elemér.

— Trópusi hőség a fővárosban. Bucurestiből jelentik: Tegnap valóságos trópusi hőhullám perzselte a fővárosban. Hivatalos jelentés szerint napon 56 fok volt a meleg. Az utcák ugyszólván egész napon át kihaltak voltak, csak estefelé indult meg a forgalom. A polgárság az éjszakát a szabadban volt kénytelen tölteni, mert a hőség csak valamivel napszállta után csappant. A szinte kibírhatatlan hőség következtében igen sokan rosszul lettek. A bucaresti-i meteorológiai intézet jelentése szerint a hőhullám a regáton átvonult. Borcei állomás közelében, egy petróleumvonat, amikor az Ezer hidján átrogott, váratlanul kigyulladt. Megállapítást nyert, hogy a ciszternákban a nagy hőség következtében valósággal forrott a petróleum s így gáz képződött, amely a nagy hőség következtében meggyulladt. A tüzet csak nagy erőfeszítés után tudták elfojtani.

Jul. 10-ig szépirod. és ifjúsági könyvek nagy engedménnyel Kerpelnél.

Siralomtája lett Aradhegyalja

Elképzeltetlenül nagy pusztításokat végzett a szombati jégvihar. — Hihetetlen mennyiségű ablak ment tönkre. — Aradi gyárak sok-száz-ezres kára. — Elpusztult a városi kertészet. — A borzalmas tornádó halottai. — Aradmegye alispánja meglátogatta az elpusztult vidéket. — Segélyt ígér a kormány. — A miniszterelnök távirata. — Egymilliárdnál több a Hegyalja kára.

Az Aradi Közlöny kiküldött munkatársa végigjárta a borzalmasan elpusztult Aradhegyalját.

(Arad, július 4.) Az égi hatalmak borzalmas háborút viseltek a gyenge földi emberek ellen és hatalmas jéggolyókat pergettek le a megrémült halandókra. A hét perces háboru rettentően tökéletes sikerrel járt és végeztével emberek ezrei állottak zokogva rombadólt reményeik, tönkrevert vagyomuk mellett. A szombaton délután a fehér-kékes szegélyű fekete felhőkből ránkzudult pergőtűz megrendítő rombolást végzett. Az óriási pusztítás képe azonban úgy Aradon, mint a megyében csak vasárnap reggelre bontakozott ki teljes méreteiben. A forró nyári nap egy megtépázott, összerombolt városra ontotta sugarait. Alig volt a keleti oldalakon ház, melyen ne vég-

zett volna a vihar s jégeső hatalmas pusztítást. A fák, virágos vagy veteményeskertek teljesen letarolva szomorkodtak, az uccákon pedig még vasárnap délben is üvegcserepeken járkáltak a sétálók. Körülbelül 8—10 millió lejre becsülik egyesek — a vasárnap körszemlélt végzett üvegek — az elpusztított ablakok értékét. De lehet, hogy a végleges szám nagyobb lesz. Magán az aradi városházán 400 ablaktáblát vert be a jég, egyes nagyobb bérpalotákban is 200—300 tábla esett áldozatul az égiháborúnak. A görög keleti és lutherárius templomok uccái üvegdiszei, amelyek erős, vastag anyagból készültek, szintén elpusztultak.

Teljes erővel megindult a károk kijavitása Aradon

Az üvegcségek már szorgalmasan készülődnek a hatalmas aratásra, az egyik cég három vagon üveget rendelt, míg más cégek is nagy megrendeléseket tettek. Ennek a szakmának mindenestre hatalmas forgalomra van kilátása, mert egy négyzetméter üveget ma 250—260 lejért árusítanak. Az üvegkereskedők nemcsak áruért, hanem emberekért is táviratoztak, mert a mai nap folyamán már tömeges megrendelések futottak be hozzájuk és kiderült az is, hogy nincsen elegendő számú szakmunkás Aradon. A Szabó Albert-cég maga eddig 18—20.000 négyzetméter megrendelést kapott és most rendelt meg Mediasról (Medgyes) husz vagon üveget. A megrendelt üvegezési

munkák között szerepel a textil-gyár 800.000 lej, Astra-gyár 550.000 lej, cukor-gyár 500 ezer lej s a kötszövő-gyár 3—400.000 lej értékkel. Az ACSEV.-palota megrendelése is körülbelül 60.000 lejjel szerepel és most tették meg az ajánlatokat a középületekre nézve. A cég szerint az összes aradi üvegmunkákat két hét alatt el lehet végezni. A Hajek-cég már gondoskodott megfelelő készletről, amennyiben mára három vagon árut kapott és alig győzik lebonyolítani a megrendeléseket. Ide eddig körülbelül 8000 négyzetméter megrendelést futott be. A többi aradi üveges cég is kisebb-nagyobb mértékben részesült a katasztrófa nyomán rájuk zúduló megrendelésekben.

Romhalmaz lett a városi kertészet.

Különösen szomorú látványt nyújtanak a város határában levő kertészetek. A nagy gondál ápolat viraggrundok és a veteményágyasok a teljes pusztulás képét nyújtják. A felszikkadt sárban a flora minden színében: letiport szirmek, levelek, indák, gyümölcsök, foanyadt garmadája. A melegágyak üvegtetőzete bezúzva,

az érzékeny palánták holtra paskoiva az irgalmatlan jég pergő tüztől. A városi kertészetben már nagyobbbrészt eltakarították a vihar nyomait, de a lankadtan tűző napfény sűrűn csillan meg a legázolt vetemények közé szóródott üvegszilánkokon. Itt egyik-másik helyen százszázalékos a kár, de az általános pusztítás is meghaladja a harminczszázalékot.

A buzsáki telep pusztulása.

A buzsáki pusztá telepeseit sem kímélte meg az orkán. Nagybárá Magyarországból visszatelepített mintegy huszonöt-harminc román családból áll a telepítés az állam által ajándékozott pusztán. A házakat azonban már a maguk erejéből építették a szerencsétlen telepesek, akiket most a hét perces istenítélet

ismét földönfutókká tett. Az évek verejtékes munkájából emelt lakházak tetőzetét felszaggatta a vihar s az utána jött felhőszakadás úgy alá mosta a falakat, hogy a legtöbb lakóház és istálló bedőléssel fenyeget. A legtöbb kárt szenvedték Bucur Todor, Ardelean Mihály és Burzan György, akiket a rettenetes orkán teljesen fedél nélkül hagyott.

Ki téríti meg a viharokozta ablakkárokat Aradon?

A szombati irtózatot jégvihar mára egy érdekes problémát vetett felszínre, azt, hogy ki köteles megfizetni a jég által okozott ablakkárokat, a háztulajdonos-e vagy a lakó? A vélemények tulnyomó többsége azt hangoztatta, hogy ha az általános jog alapjára helyezkedünk, már nem is probléma az egész, hiszen világos, hogy az elemi csapás ellen senki sincs megvédve, még a lakó se. Aminthogy a lakónak kell megcsináltatnia az ablakot, ha például egy másik elem: a szél nyomja be, épügy a lakónak kell megcsináltatnia azokat az ablakokat, amit a szombati jég tört pozdorjává. Emez álláspont mellé szegődik azonban a múltányosság is. A lakók vagy 12—13 évig ugyszólván ingyen laknak lakásaikban Aradon, tehát azok az emberek, akik ennyi áldozatot élveztek a háztulajdonostól, most nem követelhetik még azt is, hogy a jégverés által szenvedett károkat ő térítse meg. Kétségtelen, hogy Arad lakosságának nagy része hasonlóan gondolkodik a kérdéstről. Van azonban egy rész, amely amellet kardoskodik, hogy a jég által okozott

károkat a háztulajdonosnak kell megfizetni. Lehet, hogy a bíróságok fogják ebben a problémává dagadt ügyben a döntő szót kimondani, azonban bármerre is billentse a mérleget a bírói szó súlya, évtizedes joggyakorlat az, hogy véletlen által okozott lakáskárokat a háztulajdonos nem támadható meg kártérítéssel.

Munkatársunk különben beszélgetett dr. Steinitzer Pállal, a Háztulajdonosok Szövetségének főtákarával, aki a következőket mondotta:

— A dolog természeténél fogva magától értetődő, hogy a háztulajdonosokat a jégverés ügyében vétkesség nem terheli, mivel vis majorról van szó, ami kizárja azt, hogy kártérítésért felelősségre vonhatók lennének. A magyar Kuria döntése már régen kimondotta, — és ez azóta joggyakorlattá vált minden civilizált államban — hogy a pusztá véletlen által okozott kár, kártérítési alap nem lehet. Én azt hiszem, hogy a bíróság nem is megy helle, majd a kérdés taglalásába, annyira világos,

hogy a lakónak az általa birtalt lakást ért kárt helyre kell állítania, aminthogy a háztulajdonos is kénytelen a maga által lakott részben, vagy például a háztetőn okozott pusztításokat kijavíttatni. Azért azonban, ami a lakó lakásán történt, nem lehet felelős. Mert elemi csapás még lakót is érhet.

Kérdést intéztünk ebben az ügyben dr. Barbura Sever törvényszéki főelnökhöz is, aki más szempontból nézi az eseményeket és álláspontját viszont a következőkben szögezte le:

— Az érvényben levő törvények szerint vitán felül áll, hogy a háztulajdonos tartozik a jég által okozott károkat kijavíttatni. A régebbi lakbérleti törvény kötelezte ugyan a lakókat a kisebb reparációkra, de az új törvény javításokra csak a háziurakat kötelezi. Emellett szól az is, hogy a törvény értelmében a háztulajdonos köteles a lakónak hibátlan és lakható lakást rendelkezésre bocsátani. De nem javíttathatja a lakó azért sem a más házában börtört ablakokat, mert akkor ezen az okoskodáson elindulva, a lakóknak kellene kijavíttatni a megrongált tetőket is. Legfeljebb arról lehet szó, hogy külön-külön megegyezések alapján a lakó esetleg hozzájárul a javítási költségekhez, de ez pusztán a lakó belátásától függ és arra nem kötelezhető.

Ujaradon is halálos balesetet okozott a vihar.

Az Araddal szomszédos Aradulnou községben nem pusztított ugyan olyan nagy arányban a vihar, mint Aradmegye többi helyein, azonban a veteményes kertek, gyümölcsösök nagyrésze szintén áldozatul esett. A szorgalmas németek, akiknek jelentékeny része abból él, hogy elárúsítja terményeit az aradi piacon, sirva állnak meg az elpusztított kertek előtt, amelyeket oly sok fáradsággal műveltek meg. Az egyik ujaradi gazdálkodó csak a dímvetőldnél egymillió lej körül kárt szenvedett. A hirtelenül összeállított kárjelentés még igen hiányos ugyan, de az átlagos becslés szerint Aradulnou a szőlők 8—10 százalékos, Zádoriak irányában pedig a buza és kukorica körülbelül 15—20 százalékos kárt szenvedtek. A községben károsított ablakok számát 3—4000-re becsülik. Többébbet szenvedett a községháza, a katolikus templom épülete és a tornya, amelyet erősen megrongált a vihar. Aradulnou emberélet is esett áldozatul a viharoknak. A birtokáról hazasiető Tuchi György gazdálkodó a szélvész olyan szerencsétlenül vetette le kocsijáról, hogy az odakötött kasszafének élet közé zuhant és halálosan megsebesült. Feltehenmaradásához nincs sok remény.

A jégvihar emberáldozatai.

Az aradi ügyészséghez ma több jelentés érkezett, amelyek szerint a jégvihar tömeges sebesülést és szerencsétlenséget okozott a Hegyalján is. A mezőn és a szőlőkben dolgozó munkásoknak már nem volt idejük, hogy a hirtelen kerekedett orkán elől fedél alá jussanak. A nagy riadalomban mindenki egymás hegyén-hátán menekült, de a sikos földön sokan elcsuszáltak, a gyengébbeket, asszonyokat és gyermekeket pedig valóságos láthatárról verte le a jégár ereje. Májdnem minden családban ápolnak valakit, akinek lába, karja tört el, vagy ficamodott ki, de ezenkívül igen sokan szenvedtek kisebb-nagyobb zúzódásokat is. A borsfuri csendőrség jelentése szerint Budugan Cornel 15 éves pásztorfiút a község határában érte utol a vihar. Tjedtében egy hatalmas tölgy alá menekült. Jellemző azonban a szinte példa nélkül álló borzalmas vihar erejére, hogy a szél tövestől csavarta ki ezt az évszázados faóriást, mely a szerencsétlen pásztorfiút valósággal agyonlapította.

Aradmegye alispánja a kárvallott vidéken.

Vasárnap dr. Lázár Agoston alispán meglátogatta Aradmegye sújtott részeit és körutjáról a következőket mondotta el:

— Nagyon szomorú képet mutat az elpusztított vidék és mindenütt keserűre torzult arcu, zokogó emberek jöttek elé. A vihar és borzalmas jégeső Micalacától Paulisig és a másik oldalon Sírriáig vonult végig, mindenütt óriási károkat okozott. A tarnovai járás, főleg Ágris, Cuiéd, Draut, Aranvág községek, az egész halmágyi járás lakossága kétségbeesetten áll, mert itt majdnem mindenük tönkrement. A károk összegét ma még hozzávetőlegesen sem lehet megállapítani, holnap délelőttre azonban már részletes jelentések futnak

hízzunk. Minden sújtott községben külön bizottságot alakítottam és ma délelőtt már utasítást adtam arra vonatkozólag, hogy a megalakított bizottsá-

gok legkésőbb holnap délelőttre részletes és pontos jelentést adjanak. Így holnapra már tisztán láthatjuk a helyzetet.

Vaitoianu jelentése a miniszterelnöknek.

Még szombaton éjszaka az Aradon tartózkodó Vaitoianu Artur tábornok a következő táviratot küldte Bratianu Ionel miniszterelnöknek:

— Ma este hat órakor Arad megye felett borzalmas vihar dühöngött, amely a termést és a szőlőket elpusztította Nagyiratos, Dorobanti, Varjas, Arad, Glogovac, Micalaca, Mondorlak, Szabadhely, Gyorok, Kuvin, Kovaszinc, Világos, Galsa, Simánd és Zim-

mánd községekben. A lakosság a legnagyobb nyomornak néz elébe, igen gyors és hathatós segítségre van szükség. Évtizedek óta nem volt hasonló katasztrófa. Kérem, Miniszterelnök Urat, utasítsa a földmivelésiügyi minisztert a megfelelő intézkedések megtételére. Ha jónak látja, egyedül, saját hatáskörében méltóztatnék intézkedni. Vaitoianu tábornok.

Bratianu Ionel gyors segílyt ad.

Az aradi prefektúrára aztán ma délelőtt a következő tartalmu válasz érkezett meg Bratianu Ionel miniszterelnöktől:

— Mélyen megrendülve a borzalmas sorscsapástól, különös gonddal fogok intéz-

kedni aziránt, hogy a legelső minisztertanács gondoskodik megfelelő segítségről. A magam hatáskörében pillanatnyilag segítségül 100.000 lejt utalványoztam ki táviratilag. Hathatós nagy összeg kiutalását azonnal kieszközölöm. Bratianu Ionel.

Adóelengedést kérnek a kárvallott birtokosok.

A csapástól sújtott gazdák érdekében még egy mozgalom indult meg és ennek eredményeképpen a napokban küldöttség keresi fel a várost és pénzügyigazgatóságot, amelyektől a tönkrement gazdák félelvi adójának elengedését kéri. Valószínű, hogy a kormány méltányos állásponton helyezkedik a tönkrejutott gazdákkal szemben és hozzájárul adójuk elengedéséhez.

den év július 2-án elzarándokol ehhez az emlékoszlophoz és most is könyörögtek az Istenhez, hogy kiméltse meg őket hasonló csapásoktól. Az ima, könyörgés nem használt, a tornádó borzalmas jégvihart zúdított Gyorokra és a termés nagyrészt elpusztította, nagyon sok embert koldusbotra juttatott. A nép most szentül meg van győződve arról, hogy a július 2-iki katasztrófa Isten büntetése volt, mert az utóbbi években a gyoroki nép csak lánghán ünnepelte meg ezt a szomorú évfordulót.

Részletek a ghioroci katasztrófáról.

Jégkár-jelentések a vidékről.

Ma délre már többszáz jégkár-jelentés érkezett be az aradi biztosító intézetekhez. A szerencsétlen kárvallottak kesztő képet festenek a pusztulásról, azonban ez — a biztosítók szerint — korántsem ilyen kesztő arányu, mivel a jég pusztítása átlagosan csak harmincszázalékra tehető. A jégkár-jelentések nagyrésze a bánáti községekből érkezett, mert a sváb gazdák elővigyázatosabbak voltak, mint az arad megyeiek. Az eddigi értesülések szerint a jég Gutenbrunn községben is nagyobb kárt okozott, ahol a termények hatvan százaléka pusztult el. Nagyobb kár érte Franz Becker és Greizler Péter gazdákat, akiknek többszáz ezer lejt kitevő terményértékük vesztett a viharban. Jégverés ellen különben szőlőjüket aránylag kevesen biztosították ez idén. E kevesek közé tartozik dr. Pascutiu Silvius közjegyző, aki a Cuvinban levő tizkat, holdas szőlőjén 200 hektár borméretet biztosított a mindenkori napi árak mellett. Ez a szőlő még úgy-ahogy szerencsésen került ki a katasztrófából, mert amíg Cuvin, Covasint és Világos hegyközségek legnagyobb részén száz percentes volt a kár, addig Pascutiu dr. nem szenvedett többet 70 százalékos jégkárnál.

Isten keze lesújtott Ghiorocra.

(Az Aradi Közlöny kiküldött munkatársától.) Vasárnapra bontakozott ki a maga életretentő méreteiben a Hegyalja megrendítő pusztulása. Ghioroc (Gyorok) a hétköznapi dacára ünnepet tartott szombaton, július 2-án. A pontos dátumra alig emlékszik valaki, csak annyit tudunk meg, hogy mintegy száz esztendővel ezelőtt borzalmas jégvihar pusztította el a környéket és akkor a katasztrófa emlékére cszlopot emeltek a szőlőhegyen. Száz év óta Ghioroc népe a lelkeszek vezetése alatt min-

Cuvin gyász-napja.

Maga a jégverés a Cuvin községgel szomszédos hegyháton tombolt teljes erejével, míg Gyorokon a Ménes felé eső szőlőkben semmi, vagy csak minimális kárt okozott. A Cuvin felé fekvő hegyháton azonban a jégvihar 80 százalékos kárt okozott. Szemmelláthatóan nőtt a jégvihar Cuvin irányában, ahol a teljesen nyugatnak fekvő, tehát a jégverés irányának legjobban kitett Halmay-szöllőből csak a karók merednek ki a földből, minden egyéb bet pocsékká verték a jégdarabok. (G. S.)

Fájdalmas terepszemle az elpusztult Hegyalján

— Az Aradi Közlöny kiküldött tudósítójától. —

A szombat esti vihar Hegyalján végzett pusztításairól, tegnapi számunkban csak a valószínű halvány képét tudtuk nyújtani. A rémületből kétségbeesésbe fajdult embertömegek panaszáradata elhomályosította azt az irítozatos igazságot, amely ma már világosan áll előttünk. Az égboltozaton uszkáló szélid felhők árnyéka letarolt mezőkön fut keresztül és az itt-ott kibukkanó napsugár könnyecsképeken török meg. Temető lett a Hegyaljából, számos ember, sok család bizakodásának, reményiségének és vágyának temetője. Itt állók a siriai Bohus-kastély előtt. Halkan csörgedezik a falba épített gacsóvön keresztül a forrásvíz,

amely fölött emléktábla — a román írással. Messziről egy autó robog, elsuhan mellettem, még hallik a zugása, egy-két túlkölés és csönd, csak a forrásvíz csörgedez. Sehol embert nem látni. Néhány nappal ezelőtt még kacagástól visszhangzottak a hegyek, pár napja még zöld volt a hegyoldal és élettől duzzadtan lombosodtak a fák. Meg kíváncsi arcok nézegettek ki az ablakok mögül és ma...

Ledült templomtornyok Sirian.

A napfényt már nem veri vissza a siriai templomok tornya. A görög keleti templomról levitte a vihar a tornyot, a másik uccában

Láb-ápolókrém és Láb-izzadás elleni

Ennek este lábviz után egy mozdulattal megkenve Csanda-féle PODO-krémet a lábát és hamarosan azonnal egy csapásra megszűntette a legmélyebb lábizzadást, kellemetlen szagot, égő érzést, puffadtságot. Lábait tisztán, teljesen száraz és kellemes illattal tartja. Használja minden este, a járást megelőzően és utána. Hátoláson, lábujjakon, a láb és a lábfelek között. Használja minden este, a járást megelőzően és utána. Hátoláson, lábujjakon, a láb és a lábfelek között. Használja minden este, a járást megelőzően és utána. Hátoláson, lábujjakon, a láb és a lábfelek között.

köcső alakjában hullott a földre. A görög katolikus templom tornya szilárdabb volt. Azt nem tudta az orkán elröpíteni, hanem rádőlt az épület tetejére, amelyen hatalmas rést vágott és beesett a padlásra. Nemcsak az ablakokat törte pozdorjává a jég, hanem a zsugáterekeket is. A házak falairól levette a vakolatot, tetejéről ledöntötte a kéményeket, gyökerektől kicsavart fák fekszenek az úton és a villanydróton fennakadtak a repülő buzakévek. Ezeket mind egy helyből, a Bohus-kastély előtti térről lehet látni. De nézzünk szét.

Elpusztult az emberek vetése.

A vihar megveszekedett furiai Aradon keresztül száguldottak a Hegyalja felé. Néha kifáradtak, ilyenkor megelégedtek azzal, hogy levegőbe ragadjanak néhány gyenge, fiatal fát, jégbombáikkal agyonüssenek néhány madarat, de aztán pihent erővel, fokozott dühvel csaptak le a rémült mezőkre. Ujpanáton restentő erővel vágott bele a vihar a magasba szökkenő kukoricába, az érettkalászú buzaföldekbe. Már másfél méter magas volt a kukoricaszár és szürkés színű virágai kincseket igérték. Ma már csak néhány centiméternyi csomkok állnak ki a földből, a szárazakat elvitte a vihar, talán a harmadik határba csapta le. A buza és rozsöldeket, mintha tűzvész pusztította volna. Csak össze-vissza kusztált sárga szalma maradt az életet ígérő kalászos helyén. Hatalmas fatörzsek csonkán, nyomorékra hevernek az úmenti árkokban és mellettük egy-egy bárány, vagy szárnyas hullája fekszik. A házakkal szemben itt némi kimélettel viseltették az orkán. Csak a cserepek és zsinidélék hiányoznak egyes helyeken és csupán a kémények kormos roncsai merednek felé. A vihar egyforma erővel tombolt egészen Sirláig (Világosig.)

A siriai síralomfegyek.

Itt valami történt. Talán az utjukat álló hegyek ingerelték fel még jobban az orkán szárnyain repülő furiaikat, talán a házak, szőlők, gyümölcsösök még jobban a vihar központjába estek, mint Ujpanáton, de a borzalom remegése fut rajtam keresztül, amikor az itt lakó Kiss Károly festőművésszel hallgatva röjjük a hegyoldalokat. Nincs szükség beszédre, magyarázásra, felvilágosításra. Beszélnek a ronggyátépett házak, magyaráznak a kidöntött faóriások, sirnak a vakká vert ablakszemek és a meggyilkolt hegyoldalok. Előttem egy ház. Hancu Péter tulajdona. Az orkán, mint valami veszett kutya beleharapott tetejébe, kitépett belőle egy karajt és otthagya fedetlen mezejjel.

Egbenyuló jegenyék szegélyezték azt az utat, amely felvisz a hegyre. Most a valamikor büszke jegenyék sirva borulnak az utra. Némelyiket tövestől tépte ki, sokat derékban tört ketté, néhány ráesett a közelben lévő lakóházra, bezuzta tetejét, ledöntötte kéményét és hatalmas rést ütött a falba. Most megértettem és megérezttem, hogy miért sirnak az emberek az uccán. Ezen sirni kell annak is, akinek nem volt háza, nem volt földje, amit elpusztított volna az isten ítélete. Itt csak sirni lehet.

Ezen az óriási területen valamikor, tegnapelőtt széles szőlőlevelek takarták el a karókat. Valamikor, tegnapelőtt zöld volt itt minden. Erőben levő szőlőfűrtök kandikáltak ki a levelek alól. A gyümölcsfák lombkoronáiról mosolygó kajszinok, nevető cseresznyék, pirosodó almák néztek a megelégedett emberekre. Most a jobbra-balra dülő, barna földön fekvő szőlőkarókat semmisen takarja. Komoran, sárgán, fenyegetően néznek rájuk. még csak nyoma sincs közöttük a zöld színnek. Szerencsés gazda Világoson az, akinek gyümölcsösében csupán annyi kárt okozott a vihar, hogy levert a fákról mindent: lombot, ágat, gyümöl-

csöt. A szerencsés gazdának van még reménye, hogy majd talán jövő esztendőre új hajtásokat hoznak a megkopasztott fák. De legtöbb gazdának nem volt ilyen szerencséje. Az orkán gyökereitől tépte ki a gyümölcsfákat, magasba emelte őket és száz méterekre dobta el. Világosan helyrehozhatatlanul gyilkolt a vihar.

Minden elpusztult Sírán.

A község háza előtt máskor panaszkodó, kíváncskodó, ügyes-bajos dolgu emberek várokoznak. Ma letargiába merült mindenki. Az emberek mindent elvesztettek. Mi az, ami érdekelheti őket? Benvitok Popa György főjegyző szobájába. Utban senki sem kérdezte, hogy kit keresek, mit akarok? Mit kereset, mit akarhat valaki a temetőben?

— Rövid a mondanivalóm uram — szól a főjegyző — mindenünk elpusztult. Földhöz ragadt szegény lett Sírán nagyon sok ember. Tönkre ment a gabona, szőlő, gyümölcs. Még nem írtuk össze a károkat, de már annyit tudunk, hogy a juhállományban is óriási károkat okozott az istenítélet. A főbíró urnak lovai is pusztultak el, aprójószágokat száz és száz számra ütött agyon a jég. A szombati gyásznapot nagyon sokáig meg fogjuk sínyleni. Az aradi prefektúra rendelkezésére három bizottságot állítottam össze, amelyek holnaptól kezdve végigjárják Sírát összes lakóit és statisztikát készítenek a károkról. Annait mondhatok, hogy Sírát a határral együtt huszonkétezer holdból áll. Ebből négyezer hold kukorica, hat-ezer buza és ezerhatszáz hold szőlő. A többi legelő, gyümölcskert és háztelek. A bevetett területek ugyszólván teljesen elpusztultak. Csupán a hegyek másik oldalán maradt meg valami, de az alig jöhet számításba. Valamit sürgősen tenni kell, mert rengetegen lettek koldusok és sokan az úccára kerültek.

A kisbaba szomorú öröksége.

Egy asszony jön be a szobába. Fején fekete kendő van, szeméi vörösek a sírástól. Megáll az íróasztal előtt és mondani akar valamit. De nem jön szó ajkaira, hanem földökli zokogással, az asztal szélére borul. A főjegyző vigasztalja:

— Ne sirjon lelkem. Majd csak rendbejön minden. Megsegít az Isten hennünket...

Szomorú vigasztalás ez. Bizonytalan és meggyőződés nélkül való. Lehet-e megvigasztalni ezt a szerencsétlen asszonyt, aki jövő hónapban várja gyermekét. Vajon hol fogja megszülni? Két hold szőlője és szerény kis házacskája volt. Urával együtt tizenhat órát dolgoztak naponta, hogy hozzon valamit a föld, hogy a babának fehérműt vegyenek, a beteg asszonynak kényelmet teremtsenek. Mi lett a reményből? Mi lett az éjjel-nappali munka eredménye? A két hold, a ház, butorával, berendezésével együtt elpusztult. Nem való ide szó, nem kell ide vigasztalás... Mutui György főbíró jön be. Egészséges, piros arcú, napsütötte férfi. Látja az arcán, hogy többet nevetett életében, mint szomorkodott. De most szomorú a szája és nedvesek a szeméi.

Gyorssegélyt vár az elpusztult Hegyalja népe.

— Legtöbb helyen három évre tette tönkre a szőlőt a vihar — mondotta a főbíró. A venyigéket is kitepte a földből és szétszórta a károkat. Rettenetes! (Ugy mondta ki ezt a szót, hogy bele volt öntve az egész Hegyalja tragédiája.) Talán a kormány gyorssegélyt, vagy olcsó kölcsönt utal ki a lakosságnak. Ha majd ez meg lesz, talán elmúl a fájdalom is.

Villamos robog el a község háza előtt. Üres. Ma még buskomorság ül a lelkekben. Ma még mindenki hatása alatt van a rémitő szombatnak. Az üres villamos is a letargia jele. Elbucsztam a bírótól, a jegyzőtől. Ugy érzem, hogy most „illene” konvencionális „fogadják részvételem” mondani nekik. De nem lehet, nagyon groteszkül hangzana. Elbucszom Sírától is. Mikor utoljára láttam, maga volt az élet. Most temetővé vált. Vajon milyen lesz, ha legközelebb meglátogatom.

Keresztül a szomorúság vidékén.

A pusztító rém utját veszem irányul. Kovaszinc felé megyek én is. Mit írhatok az itt látottakról. Ismétlésekbe kellene bocsátkoznom. Ledöntött fák, behorpadt házak, letiport vetések, csupasz szőlőkarók és ritkán feltűnő, nagy szomorú emberek. Az út mentén haladó

kiszáradt árkokban döglött csirkék, libák, pulykák és kacsák fekszenek. Még minden úgy van, ahogy a vihar hagyta. Falun nem tartanak uccaseprókat; mindenki a maga háza táját takarítja. De ki gondol most ilyesmire? Az emberek csak sírnak, szomorkodnak. Panaszuk szót alig lehet hallani. Csak nézni kell a hegyeket, a földeket, a házakat és embereket. Panaszuknak ők hang nélkül is. Találkoztam egy aradi szőlőbirtokossal, akinek szőlője a pusztulás kellős közepében Kovaszincen fekszik. Fájdalmasan panaszkodik:

— Az istenítélet a szokatlanul kitűnőnek ígérkező termést circa 75 százalékban tette tönkre szőlőmben és általában Kovaszincen. Kovaszinc még viszonylag jobban járt, mint Sírát, amelyet a jégeső sávmenetének széle ért és ott 10 százalék termés is alig várható. A pompásnak indult termés mentette meg Kovaszincen ezt a 25 százalékot, mert a fejlett levelek némileg védték a fürtöket. Ami a jövő esztendő termését illeti: a venyigék rugalmassága visszaverte a jég támadását és a következő évre nézve nem szabad szomorú képet festeni. Ez év szüretjének azonban mindenestre vége. A dolgozók kezek esztendőn át tartó munkáját semmivé tette az itéletidő — tizenkét perc alatt.

Duca nyilatkozik az Aradi Közlönynek.

A belügyminiszter a választási agitáció során előfordult panaszokról. — Duca szabad választást akar. — Szigorú rendeletek a megyék fejeihez. — Tizenkét esztendeig maradnak uralmon a liberálisok.

Az Aradi Közlöny bucaresti-i munkatársa a belügyminiszternél,

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i szerkesztőségétől.) A főváros politikai berkeiben, de különösen a kisebbség-politikai körökben páratlan izgalmakat keltenek azok a sűrű egymásutánban befutó jelentések és panaszok, hogy a kormány felelős tényezőinek többször hangoztatott és hangsúlyozott kijelentései dacára szinte teljességgel lehetetlen a kisebbségek választási megmozdulása s különösen a magyar pártszervezetek — különböző akadályok miatt — szinte teljes egészében megbénulva és megbénítva, minden akcióra képtelenül néznek a csütörtökön kezdődő választások elé. Az Aradi Közlöny bucaresti-i munkatársa e panaszok doigában ma felkoreste Duca belügyminisztert. A belügyminiszter a jelentések meghallgatása után a következő nyilatkozatot tette:

— A felhozott panaszokra vonatkozóan én mint belügyminiszter ezuttal is csak a következőket mondhatom: Azt akarom, hogy a választások teljes szabadságban, a törvény és jog keretein belül folyjanak le és annak, hogy a választások tényleg ilyen formák között fognak lezajlani, biztosítéka a kormány maga, amely becsületos és civilizált tagokkal rendelkezik.

E határozott kijelentéssel szemben megpróbálunk konkrét esetekre hivatkozni, amelyek bizony szöges ellentétben vannak a belügyminiszter szándékával és kijelentésével s amelyek világosan mutatják, hogy minden miniszteri nyilatkozat ellenére is, az ellenzéki, de különösen a kisebbségi pártok részére minden-nemű korteskedés és választási agitáció ugyszólván lehetetlen van téve.

A belügyminiszter látható meglepődéssel hallgatja az ellenérvelést, majd nyomatékosan felel:

— Tévedésnek kell lennie, én semmiképpen korlátozó rendeletet nem adtam ki, de most mindenestre Franasovici államtitkár útján intézkedem, hogyha valamelyik prefektus esetleg a saját hatáskörében ilyen irányú intézkedést életbe is léptetett volna, azt nyomban helyezze hatályon kívül s állítsa helyre a teljes választási szabadságot mindenki részére.

Duca páratlan udvariassággal még a következőkkel fejezi be nyilatkozatát:

— Különben is, ami általánosságban véve a kisebbségek ügyét illeti, azt hiszem erre vonatkozólag igazán nem kell, hogy most külön is hangsúlyozzam az álláspontomat, hiszen eléggé ismeretes az én felfogásom még belügyminiszter koromból. Az a célom, hogy kelle-mes, barátságos viszony álljon fenn közöttünk.

Egymilliárd a kár a Hegyalján.

Cuvin felé haladva úgy veszem észre, mintha az orkán pusztító munkáján a fáradtság nyomait látnám. A házak még agyonbombázottak, a hegyoldalok a háború legborzalmasabb csataterére emlékeztetnek, de néha néha feltűnik a szőlőkarók között egy-egy zöld levél, a fák tetején már nemcsak csupasz gallyak láthatók, hanem megtépázott levelek is színeskednek. De itt is óriási a kár. Az első számítások szerint Cuvinban harminc százalékot hagyott meg a vihar a termésből. Kovaszincen alig huszat, Sírán száz százalékos volt a pusztulás. A vihar Ghioroc felé vágott, de ott még kissé megszelídült. Csupán a község bal oldalán levő hegyeken okozott nagyobb pusztítást. Paulis, Radna felé már lényegtelen volt a kár. A szakértők azt mondják, hogy a Hegyalján több mint egy milliárd lej kárt okozott az alig tíz perces jégvihar. Ez a szám nem pontos, lehet, hogy több, sőt valószínű. Tíz perc alatt egy milliárd érték vált semmivé. Ha ebben az országban két esztendő alatt áldoznának egy milliárdot a fejlődésre, a kulturára, az építésre, akkor sokkal megelégedettebb volna itt minden ember.

Pilis Géza.

ez egyaránt érdeke a hazának és a kisebbségeknek is. A kölcsönös bizalom lesz a bázis, melyből ki fog fejlődni a kardiális jó viszony, és abban az esetben, ha a kisebbségek részéről látni fogjuk a loyaltást, akkor biztosak lehetnek abban, hogy mi minden kisebbségi kérdést igazi jóakarattal fogunk elintézni.

Végezetül még egy kérdés:

— Milyen reményeket táplál a liberális párt a választásokkal szemben?

Duca nevet a kérdésen:

— Hát mit gondolnak az urak? Hát győzhet más ezen a választáson, mint a liberális párt...

Nem volt meglepő a válasz: ilyen körülmények között igazán nem győzhet más senki a mostani választásokon. Ez a bizakodó bizonyosság látszik meg különben a liberális pártkör külső képén is. A párt helyiség előtt hatalmas tömegek áldogálnak, az emberek jönnek-mennek, tanácskoznak. Teljes működésben van a választási gépezet. A nagy sürgés-forgásban a párt egyik vezérférfiával kerülünk szembe. Egész önkéntelenül is felhangzik a kérdés:

— Mennyi ideig lesznek uralmon a liberálisok? — kérdezzük.

— Pontosan tizenkét évig. Az alkotmány szerint a kormány időtartama négy év. Tehát négy évig lesz a miniszterelnök Jonel, azután következik Vintila és a sorban a következő Duca.

— És mi lesz aztán, — kérdezzük meglepődve a szokatlanul hangzó választól.

— Aztán négy évre következik Maniu, ha addig még meg nem unja az ellenzéki esküdést. (f. a.)

Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának későbbi távirata közli, hogy Duca belügyminiszternek az az ígérete, amelyet az Aradi Közlöny bucaresti-i munkatársának tett a választás szabadságának biztosítása érdekében, nem maradt írott malaszt. Ezt bizonyítják azok az erőteljes rendelkezések, amelyek már tegnap napvilágot láttak. A belügyminiszter prefektusokat, oszondortisetteket függesztett fel kifejezetten amiatt, mert különböző erőszakosságokat követtek el a pártokkal, vagy a választópolgárokkal szemben. A kormánynak ez a szigorú, amellyel a választási visszaélések elkövetőit megbüntette — a Rador bucaresti-i jelentése szerint — igen jó hatást keltett mindenütt és a választási harcban álló felek közötti feszültséget — hír szerint — lényegesen csökkentette volna.

HIREK.

— **Nem fogadták el Bernády polgármesteri lemondását.** Targu-Muresről (Marosvásárhelyről) jelentik: Bernády György dr., Targu-Mures (Marosvásárhely) volt polgármester lemondó levelére ma a következő táviratot kapta a belügyminisztériumtól: „Kért szabadság engedélyezve. Polgármesteri állásáról való lemondását nem fogadjuk el. Franasovici belügyi államtitkár.” Bernády a távirat vétele után kijelentette, hogy állja, amit előzőleg mondott és a választási harcban nem fog résztvenni.

— **A választói igazolványok kiadásának utolsó napja.** Az aradi Magyar Párt vezetősége közli a következőket: Sok választópolgár részéről felmerült az a panasz, hogy bár az 1926-ik évi választói névjegyzékbe fel volt véve és a múlt évben le is szavazott, az ideai választói névjegyzékben neve minden előzetes értesítés nélkül kimaradt. Ezzel kapcsolatban az aradi Magyar Párt vezetősége közli az érdekelt választópolgárokkal, hogy Barabura Sever dr. törvényszéki főelnök intézkedésére mindazok, akik a múlt évi választói névjegyzékben fel voltak véve, de az ezévből mindennek dacára tévedésből kimaradtak, azok a múlt évi névjegyzék alapján kikapják választási igazolványukat. Az érdekeltek e végből jelentkezzenek legkésőbb folyó évi július hó 5-ig (kedd-napjáig) bezárólag az aradi járásbírósnak 51-ik számú szobájában, az elnöki iroda vezetőjénél.

— **Visszahelyezték jogaiba Pancota régi tanácsát.** Pancota község megválasztott tanácsát Boneu Vazul volt prefektus, mint ismeretes, felfüggesztette s helyébe ideiglenes tanácsot állított, amely nélkülözötte a község lakosságának bizalmát. A volt prefektus felfüggesztő határozatát a megválasztott tanács tagjai dr. Rohan Demeter világosi ügyvéd, a liberális párt világosi tagozatának elnöke utján megfélembzték s a minisztérium el is rendelte a vizsgálatot ez ügyben s ennek nyomán semmi terhelő adatot nem talált a megválasztott tanács működése ellen. A közben beállott kormányváltás késleltette az ügy végleges elintézését s így Pancota község közönsége írásban avított be kérelmét Georgescu prefektushoz a régi tanács visszahelyezése érdekében. Georgescu prefektus szombaton és vasárnap künn volt Pancotán és miután meggyőződött személyesen is a nép óhajáról, azonnal intézkedett a régi tanácsnak ideiglenes formában való visszahelyezése ügyében s megbízta dr. Pop Zászló Simon világosi főszolgabíróval, hogy az esküt még vasárnap délelőtt vegye ki a tanács tagjaitól. Az eskü letétele után a künn várakozó tömeg lelkesen éltenezte Georgescu prefektust, dr. Pop Zászló főbíróval, s az újban visszahelyezett közkedvelt bírót, Sierdean Józsefet. A prefektus távozása után a közönség vállain vette a főbíróval és a községi bírót s így tüntetett régi emberei mellett.

— **Byrdék bravúrja.** Párisból jelentik: Byrd kapitány egyik utitársa, Neville, ma igen érdekes részleteket beszélt el a lapok munkatársainak leszállásáról: — Én, amikor a gép a tengerbe merült — mesélte — a gép benzintartályához ütődtem és elbódultam. Amikor magamhoz tértem, láttam, hogy Byrd az ablakon keresztül a tengerbe ugrik. Követtem, majd utána usztam, azonban a következő percben sem a gépet, sem utitársaimat nem láttam. Találomra nézve, elértem a gép szárnyát, amelybe megkapaszkodtam és segítségért kiáltottam. Azonban a víztől megsikotulva, még a magam hangját sem hallottam. Végre felbukkant a gép mellett Acosta feje, utána pedig Byrdet vettem észre. Mindhárman a tengerbe ugrottunk és ekkor Byrd egy emberrel testtel ütközött össze, amelyről kiderült, hogy Balchen volt. Ekkor azután mind a négyen egy-egy szárnyon helyezkedtünk el. Így azután nagy viszontagságok között, végre szárazra kerültünk. — Itt írjuk meg, prágai jelentés alapján, hogy Petsek cseh pénzügyes másfél millió cseh koronát adományozott Malkovszki kapitány és Pavlovsky hadnagy cseh repülőknél, akik most át akarják repülni az óceánt. Az ajándékozás azzal a feltétellel történt, hogy a repülőgép a Petsek nevet fogja viselni. A repülőgylet hozzájárult a kísérés teljesítéséhez.

— **Az araduinoul (ujaradi) főszolgabíró székfoglalója.** Az araduinoul (ujaradi) járás főszolgabírójára, Puticiu András, szombaton, a hó 2-án foglalta el újból hivatalát. Visszatérése az egész járás lakosságában osztatlan örömet és meglepedést keltett.

— **Kimélet az adóbehajtásnál.** Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt Bratianu Vintila tanácskozást folytatott a pénzügyi inspektorokkal, akiknek instrukciókat adott az adóbehajtásokra vonatkozólag. Kifejtette, hogy a behajtást az adózók teljesítőképességéhez mérten eszközöljék és különösen a mezőgazdasági vidékeken a termés betakarítása után hajtásuk be az adókat.

— **A palatetők csődje.** A szombati jégvihar csúnyán diszkreditálta a palatetöket. Az utóbbi években az újabb, modern házakat palafedésekkel fedték. Akik portáltak, azt hozták fel ajánlásul, hogy könnyű, teljesen vízhatlan és ami a fő, — örökké tart. A szombati jég azonban csak annyit igazolt, hogy ez a modern fedőlap valóban könnyű, mert az öröklétének szombat este vége volt. A főtéren levő új Neuman-ház, a Boulevardul Regele Ferdinand (Boros Béni)-téren lévő Reusz-ház és egyik Str. Cosbuc (Wesselényi)-uccai épület beszédesen illusztrálják, hogy a palafedés csődöt mondott. Az említett házak palafedelét rostává verte a jégeső. A Reusz-ház már a mai nap folyamán cseréppel fedték be és ezzel bucsut mondtak egy- és mindenkorra az „örökké tartó” palának. Még egy ilyen vihar — amitől Isten óvjon — és visszatérünk a nádfelelőre.

— **Aradi matrona elhunyt.** Általánosan ismert és becsült uriaszony hunyta le ma délelőtt otthonában ma délelőtt 84 éves korában meghalt Klein Ignácné, született Pollák Emma, Klein Ignác egykoron tekintélyes aradi sütőmester és az aradi ipartestület volt alelnökének felesége. A köztisztületben álló agg házaspár valamikor nagy szerepet játszott Aradváros társadalmi életében, több esztendővel ezelőtt mindakettien az öregek otthonának lakói lettek, míg most az öreg Klein Ignácnét elszólitotta a halál. Temetése kedden délután 5 órakor lesz a zsidótemető halottasházából.

— **Érdekes idegenforgalmi propaganda Bécsben.** Bécsből jelentik: Érdekes tervet hajt végre a bécsi idegenforgalmi iroda. Az iroda elhatározta, hogy az idegenforgalom fejlesztése érdekében Magyarország, Jugoszlávia, Csehszlovákia és Románia 50.000 legtöbb adót fizető polgárának propagandafüzeteiket küld szíjjel.

— **Budapesten temették el Bánfi bankigazgató tragikus sorsu fiát.** Részletesen beszámoltunk arról a megrendítő tragédiáról, amelynek sajnálatraméltó áldozata dr. Bánfi Sándor, Bánfi Sándor aradi bankigazgató fia, akinek megrendítő halála mély gyászba borította aradi családját. A huszonkilencéves fiatalembert, aki súlyos betegsége elől a halálba menekült, vasárnap temették el Budapesten. A gyászbaborult apa, aki résztvett fia temetésén, ma visszaérkezett Aradra.

— **Borzalmas tűzvész Szlovénzkóban.** Pozsonyból jelentik: Óriási tűzvész dühöngött a közeli Ujstubbyániban, ahol elhamvasztották teljesen a katolikus templomot. A romokból eddig három halottat és 16 súlyos sebesültet húztak ki. A kár több millió.

— **Letartóztatták a panamista budapesti bírósógorát.** Budapestről jelentik: Nagy István, a súlyos panamákkal vádolt törvényszéki bírósógorát, azzal a gyanúval terhelve, hogy részes a bűnügyi zárlat után Nagy lakásáról eltűnt holmik elrejtésében.

— **Csábítással vádolják a cseh külügyminiszter öccsét.** Bécsből jelentik: Érdekes pert folytatnak le Benes Jara, a cseh külügyminiszter unokaöccse ellen. A miniszter unokaöccse, aki — mint ismeretes — ismert komponista és a Tartankamen című slágerdal szerzője, perbekerült egy B. Mária nevű bécsi divatánus-próbaleánnyal, aki keresetében elmondja, hogy jegyese volt egy fiatalembernek, sőt már az esküvő is ki volt tűzve, amikor feltűnt a láthatáron Benes Jara. A fiatalember elcsábította a leányt, akinek házasságát kért, úgy, hogy a leány felbontotta eljegyzését. Ezért most 50.000 shilling kártérítést követel. A bíróság a napokban tárgyalja az érdekes pert.

— **Változások az aradi rendőrségen.** Megírtuk, hogy Giurgiu Romulust, az I. kerületi rendőrség vezetőjét ideiglenesen a sinaiai államrendőrséghez helyezték át. Giurgiu Romulus a tegnapi napon elutazott Sinálába és helyébe a néhány év előtt önként lemondott és most visszatért Schiopu János komisszárt nevezték ki az I. kerület vezetőjének. Schiopu János reaktiválásában az aradi államrendőrség értékes egyéniséget nyert. Itt írjuk meg, hogy az áthelyezett Giulan Árpád igazgató is elfoglalta Timisoarán új hivatalát, helyébe Dobrescu inspektor jött vissza Aradra.

— **Elfogott tolvaj leányok.** Az aradi IV. kerületi rendőrség vezetője, Detesean komisszár ma letartóztatta Motorca Katica és Motorca Florica aradi lakosnőket, kiket többrendbeli lopással gyanúsítanak. Kiderült, hogy Motorca nővérek Aradon Ségában. Gájban igen sok kisebb-nagyobb ruhalopásokat követtek el, valamint a parki kocsiban történt betörés is az ő lelküket terhell. Tetüket bevallották. Átkisérték őket az ügyészség fogházába.

— **A francia trónkövetelő gratulációja az Action Francaisenek.** Párisból jelentik: Az Action Francaise legújabb számában Guise francia trónkövetelő felesége szerencsekívánatait felezi ki a royalistáknak, különösen pedig Pujotnak, hősor magatartásáért.

— **Jogerős Rákosi Mátyásék ítélete.** Budapestről jelentik: Ma hirdette ki a Kuria ítéletét Rákosi Mátyás és társai ügyében. A Kuria jóváhagyta a tábla ítéletét, amely Rákosit nyolc és fél, Weinbergert hat évi fegyházra ítélte. A többiek büntetését, akik szintén hosszabb-rövidebb idejű fegyházbüntetést kaptak, szintén jóváhagyta.

— **A Hősök Sirja-egylet árlejtése.** A Hősök Sirja aradi egyesülete július hó 14-én a városháza 59. számú szobájában délelőtt 10 órakor nyilvános árlejtést tart az ujmicalcai katonai temető lekaszáására. A felajánlott összeget nyomban le kell fizetni.

— **Franzini-cirkusz** eddigi előadásait szépszámu közönség előtt tartotta meg. A tartalmas műsorból kiemelendők Franzini igazgató kitűnő löcsoport-idomításai, a török illuzionisták, Waldemár akrobata csoport, Marculesu bohóc, stb.

— **Tudatjuk, hogy a Str. Cap. Ignat (Kapuccai) háziipari iskolában a beiratások július 1-én megkezdődtek és augusztus 15-ig tartanak.** Az I. osztályban 10 ösztöndíjas hely szabad. Félvilágosításokat fenti címen az iskola igazgatósága ad. Igazgatóság.

— **Felelősség az olvasó közönség b. figyelmét Reier Etelka speciális tolltisztítási vállalatának mai számunkban megjelent hirdetésére.**

— **Kollin Jenő fogműtermét áthelyezte Strada Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 17. szám alá.**

Dramát sok ember irt, de poloskát LOVAS egyedül irt Arad, Str. OITUZ (Illés-ucca) 111.

Művészet.

* **Az Andrassy-uti színház Aradon.** A nyári színházi szünet kezdetén nagyjelentőségű művészi esemény fog lejátszódni e hónap 9-én, 10-én és 11-ikén a nyári színházban. E három estén lép fel Aradon a budapesti Andrassy-uti színház teljes személyzete. Akik tudják, hogy mily előkelő helyet foglal el a magyar főváros színházi életében az Andrassy-uti színház, azok bizonyára örömmel fogadják Szendrey szinigazgatónak ama bejelentését, amely hírül adja a legelső és magas színvonalon álló budapesti kabaré háromnapos aradi vendégszereplését. Szendrey szinigazgatónak nagy áldozatok árán sikerült három estére leszerződtetni e kiváló együttest, amelynek kimagasló művésznője Dajbukát Ilona, az Aradon még nem látott kiváló színésznő, aki maga is a különlegesség vonzó erejével fog hatni. A társulat másik erőssége Kövály Gyula, a legszemlemezesebb konferanszié és pompás színművész. A társulat minden tagja elsőrangú művész a maga metierjében. Az Andrassy-uti színház a három estén gazdag műsorának legjavát fogja bemutatni Aradon. Jegyek előre válthatók a téli színház pénztáránál, már szerdától kezdve.

Ne dobja el régi nyakkendőjét!
30 lejért újat kapják! HOFFMANNAL Strada Alexandru (Salacz-ucca) 1. Csipkeáruház, 8501

Aradi urileány

Magyarország első színpadán.

Aradi ékszerész unokájának érdekes színésznői karrierje. — A tizenhétéves Vágó Böske, a budapesti Nemzeti Színház legifjabb tagja elmondja az Aradi Közlönynek első színpadi fellépésének történetét.

(Arad, július 4.) Tegnap délután a budapesti gyors érdekes vendégeket hozott Aradra, nyári pihenésre és rokon látogatásra. Vágó Böske a budapesti Nemzeti Színház legifjabb (összesen 17 éves) művésznője a vendégek legérdekesebbike, aki mamájával és papájával érkezett meg nagypapájához, Weinberger Ferenc aradi ékszerészhez. Vágó Böske papája azonban talán még súlyosabb tekintély, különösen előttünk fiatal és néha fantasztikusan merész „reményteljes induló írók” előtt, hiszen Vágó Béla a budapesti Magyar Színház főrendezője, ő az a zordon főinkvizitor, aki ismét elvénnek és holtak, akarom mondani jó és rossz darabok felett.

Most este vacsora után a kiváló tokaji aszu és a vastag szivarok, hogy úgy mondjam, andalítóan bodrosodó füstje mellett nem is olyan félelmetes valaki... sőt... ha pedig leányára néz, a pesti Nemzeti bájosan fiatal és kedves művésznőjére, szinte kiül a szemébe a szerető és boldog apaszív.

— Sejtem, hogy miért jött — mosolyog Vágóné, a vendéglátó házigazda pedig szivarral és tokajival halkítja bennem a szót.

— Nos igen, persze, hogy Vágó Böskeért. Mert ugy-e: 17 év, Shakespeare Juliájának eljátszása a Nemzetiben és utána mindjárt szerződöttes és mindez még hozzá színiskola nélkül... hát ez mégis olyan valami...

— Hát — veszi át a szót a boldog apa — az úgy történt, hogy Böske, aki Mátyás-utca téren járt és tanult, minden év végén a vizsgaelőadáson fellépett, szavatokkal, jelenetekkel, meggyákkal. Tavaly aztán a Sasiók wagrami részéből adott elő az intézet évvégi előadásán néhány jelenetet és azt végignézte Hevesi Sándor, a Nemzeti igazgatója is. Az ünnepély végén gratulált a leányhoz és azt mondta, hogy tanuljon meg valami szerepet, mert ő hajlandó vele próbát játszani. Eleinte csak udvariaskodásnak tartottam a dolgot Hevesi részéről, de miután később is sürgetően érdeklődött afelől, hogy készül-e valami Böske, hát hozzá fogtunk és Böske megtanulta a Juliát. Amikor készen volt, kapott három próbát és pünkösdi másodnapján fellépett: Böske a Nemzetiben.

— És a siker? — fordulok most a kipírult arcú művésznőhöz.

— Nagy volt — mondja elragadtatva. — Az egyik felvonásközt keresztültapsolták, minden lap nagyon megdicsért és tudja: mikor kijöttünk a mamával, hát az emberek sorfalat álltak, alig tudtuk a kocsihoz jutni és élveztek.

— És jó érzés az?

— Nagyon.

Megmutatja fotografiáját, mint Milla. Nagyon szép. Meg lehet érteni, hogy még a fásult pestiek is keresztül tapsoltak egy felvonásközt.

— Aztán — fejezi be a dolgot Vágó Béla — mindjárt leszerződötték. Hevesi sokat akarja játszani, úgy, hogy őszre lesz tanulni valója elég.

Vágóék augusztus közepéig maradnak Aradon és szigorúan pihennek. Dél előtt strand, délután alvás, a legszabályosabb nyaralási előírás szerint. Kell is. Hisz pár hét: és itt az ősz a maga szomorúságával, melankóliájával, színházával, tanulással, darabolvással, izgalomával... jobb most nem is gondolni rá, amikor még oly jó bronzbarnítón sütt a júliusi nap és enyhítően locsog a Maros a parti homok mellett.

Fóthy Ernő.

Magyarok! E jelben

X
jószünk!

Meggérik a csődöt a timisoarai Szerb Takaréék ellen.

Felelősségre vonják a bank teljes igazgatóságát.

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.) A temesvári Szerb Takarékpénztár bukása a legkomolyabb stádiumba került. Bradescu Virgil vezetőügyész az összes iratokat és a bank ellen érkezett feljelentéseket Radulescu ügyésznek adta át, akit megbízott a nyomozás lefolytatásával. Az ügyészi nyomozás elsősorban arra terjed ki, miképpen volt lehetséges, hogy az 1926. évi december 31-én megalkotott mérleg alkalmával az igazgatóság tagjai, akik büntetőjogilag és anyagiilag egyaránt felelősek az intézet mindennemű tevékenységéért, még nem vették észre azokat a bűnös üzelmeket, amelyekkel a takarékpénztár ügyeit Rajna-Rosenthal és Hauska Rudolf vezették. Ezzel kapcsolatosan annak a kiderítésével foglalkozik majd a nyomozás, miként volt lehetséges alig húszmillió lej tőke mellett háromszázmillió lejes forgalmat elérni. Végül pedig felülvizsgálják az összes valuta- és devizaügyletekből származó követeléseket, alaposan betekintenek azokba a körülményekbe, hogy a szerb bank és a többi pénzügyintézet között ezek a de-

vizáuzetek miként jöttek létre és hogyan lehetett, hogy a központi devizaellenőrző hivatal nem gyakorolt súlyosabb ellenőrzést. Az ügyészség ezekkel a kérdésekkel kiderítésével kapcsolatosan most olyan preventív intézkedéseket tesz, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a Szerb Takarékpénztár milliárdok eltűnésére teljes világosságot derítsenek.

Róth Dezső dr. ügyvéd, aki Bécsben tárgyalta Hauska Rudolf, a Szerb Takarékpénztár volt vezérigazgatójával, a tegnap megtartott igazgatósági ülésen beszámolt a tárgyalások eredményéről. Az igazgatóság a jelentés alapján belátta, hogy a helyzet menthetetlen, Hauska három millió lejt hajlandó áldozni, de csak akkor, ha a többiek is készek áldozatot hozni, akik résztvettek az intézet aktív vezetésében és így nem marad más hátra, mint a csődöt megkérni. A csődkervényt holnap nyújtják be a timisoarai törvényszékhez, egyben megteszik a büntető feljelentést csalás, sikkasztás, hamis ügyvitel miatt az intézet egykori igazgatója, Hauska Rudolf ellen is.

SPORT

A román-magyar bajnokok találkozása magyar győzelmet hozott.

A Ferencváros megverte a tartalékos Kinizsit. — Budapest nagy győzelme Brasovban.

A magyar bajnokcsapat tegnapi timisoarai játékában, különösen a halisor teljesítményében, csaknem hiánytalanul találtuk meg mindazt, amely a Ferencvárost európai viszonylatban a legkiválóbbak közé sorozza és magyar bajnokcsapatává teszi. A Kinizsi erős ellenállása magyarázza a csak minimális győzelmet, de meg kell említeni azt is, hogy a Kinizsi három legjobbját nélkülözte, akik, ha játszanak, nem lehetetlen, hogy megnövekedett volna a Kinizsi eredményt elérési lehetősége. A Ferencváros, megérdemelt győzelmével végződött mérkőzésen, csaknem mindvégig fölényben játszott, amiben legfőbb érdem a pompás halisoré és így elsősorban Bukovié, aki ideális tudásu centerfedezet. Obitz a partnerei közül a tetszetősebb játéku. Stünder sürke, bár a támogatásban hasznos. A védelem mindhárom tagja egyaránt megbízható. A csatárláncból a jobbszárny: Rázsó Turay lendületteljeser játszó csatárok. Fröhlich, Dán kevésbé vált be. Schlosser és Kohut játéka abszolút csalódást keltettek. Zombory—Osztermann kapusok, Hoksáry, Semler, Teleky igen szépen működtek a román bajnokcsapatból, viszont a többiek meglehetősen gyengén produkáltak. Csapatok a következők voltak: Ferencváros: Amsel — Takács, Hungler II. — Sándor, Bukovi, Obitz — Rázsó, Turay, Fröhlich, Schlosser (Dán), Kohut. — Kinizsi: Zombory (Osztermann) — Steiner II., Hoksáry — Steiner I., Vogl, Zalenák — Raáb, Teleky, Matk, Raffinszky, Semler. A goalok a következőképpen estek: Az I. félidő 28. percében Kohut centerére Fröhlich startol Zombori ráfut és Fröhlichel történt összecsapás után Zombory eiterül, a labda Turayhoz kerül, aki belővi. Zomboryt kiviszik, mint később kitűnik, súlyos veseszűdást szenvedett és a Park-szannatóriumba kellett szállítani. A II. félidő elején Sándor hibáz, rosszul húz hátra, labdája kapufáról Semler elé pattan, aki nem habozva goalt szerez. A 26. percben Rázsó beadását a védelem hibájából Kohut Fröhlichhez fejei, aki a labdát fejfel továbbítja a hálóba. Dr. Morariu Teofil vezette a mérkőzést. — Budapest nagy győzelme Brasovban. Budapest—Brasov 6:1 (4:0). Brasovban is az aradi eset ismétlődött meg, ugyanis a mérkőzés előtt a katonai haróóságok arról értesítették a kerület vezetőit, hogy a katonajátékosokat nem engedhetik felsőbb utasítás kapcsán játszani Budapest válogatott ellen. Ez aztán igazán kínos helyzet elé állította Brasov csapatát, mivel csapatában nem kevesebb, mint 6 katonajátékost kívánt szerepeltetni. Végül is játékos hiány következtében még azok is játszottak, akik az előm-

zéken is szerepeltek, ami természetesen nagy mértékben segítette a budapestiek amúgy is biztosnak látszott győzelmét. Goallovók: Takács (3), Szentmiklóssy (2), Rémay II., illetve Hennisch. Drössler egy goalját offside címén érvénytelenítették. Drössler egy tizenegyest kiaknázatlanul hagyott. Dudás, Szentmiklóssy, és Takács voltak a magyar csapat legjobbjai. Szükségbiró: Zianu.

O A Hellas klub versenyén ez évben is végig nívós és szép küzdelmeket láthattunk. Belföldi nagyságok, dr. Luppú és Poulieff kétszer találkoztak. A Hellas-kupa elődöntőjében Luppú győzött, de Poulieff a bajnoki egyesben revansot vett. Az eredmények a következők: Férfi egyes bajnoki: 1. Poulieff. 2. dr. Luppú. 3. Dörner és Sangalli. Női egyes bajnoki: 1. Schrederné (Budapest). 2. Schlossergé. 3. Fülöpné és Kucsera. Férfi páros: 1. dr. Luppú—Dörner. 2. Poulieff—Sangalli. 3. Velwart—Straub és Török—Székely. Vegyes páros: 1. Schrederné—Herzen. 2. Schlosserné—Poulieff. 3. Obekóné—Bánhidó és Fülöpné—Dörner. II. osztályu férfi egyes: 1. Török. 2. Straub. 3. Velwart és Székely. II. osztályu női egyes Czettelné és Weininger Lonci között fog eldőlni, Walderné biztos harmadik. A Hellas-kupa döntőjében vannak: dr. Luppú, Dörner, Sangalli és Poulieff, akit dr. Luppú győztes játék után 9:5, 13:11, 6:4 arányban vert meg.

O Bajnoki mérkőzések. Arad, AAC—ATE 5:1 (2:1). Az ATE nem ambicionálta a mérkőzést. Becker kapus fölötté indiszponált volt. Az AAC viszont lelkesen játszott és győzelmét teljesen megérdemelte. Petrosani, CAMP—AC Jul. 6:2 (2:1). Itt írjuk, hogy vasárnap újrajátszák a megóvott AMTE—CAMP 0:4 arányban végződött mérkőzést. Így az AMTE esélyei esetleges győzelmével megnövekednek, de úgy kellemetlen rónéva az, hogy a mérkőzés előtt az ősi 2:2-ös eldöntetlen eredményü mérkőzésből hátramaradt tizenegyes is megrugják, ami könnyen megzavarhatná bajnokremények.

O Országos bajnoki elődöntő. Tricolor (Bucuresti)—HTV (Sibiu) 3:2 (0:0). Durvaságba hajló elkeseredett küzdelem.

Erzsébet Mozgó

Ma d. n. 7 és este 10 órakor

Aradon premier

Itt megáll a világ lélegzete

A legexcentriósabb nemzetközi filmszáger. Főszerepben a közkedvelt Szőke Szakál, Alfons Fryland, Charles Vanel és Sandra Ml ovánoff. A gyönyörű fővételék Páris, Berlin, Bécs és Budapestben készültek.

Az esti előadások a kellemes keriben tartanak meg.

NYARALÓ ÉS FÜRDŐZŐ ELŐFIZETŐINKNEK, valamint olvasóinknak lapunkat a postabélyegkülönbözet megtérítése ellenében bárhová utána küldtük. Kérjük ez ügyben a kiadóhivatalhoz fordulni, amely megrendelt lapnak naponkénti pontos feladásáról gondoskodik.

KÖZGAZDASÁG.

Kipusztulnak az erdélyi erdőségek.

Az erdőkincstár szigorú rendszabályokat léptet életbe az erdőségek letarolásának megakadályozására. — Veszélyben az ország vízenergiája

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Az erdőkincstárhoz igen aggasztó jelentések érkeznek annak a kiméretlen gazdálkodásnak az eredményeiről, amelyet az ország egyes vidékein az erdőgazdálkodók eddig megtartottak. Hirtelen megállapítások szerint az erdőségek gyors letarolása és az új-erdősítés elmulasztása miatt az ország vízenergiája katasztrofálisan megcsökkent. A marosvölgyi kitermelési rendszer következtében a Maros vízbősége a világháborút megelőző évekéhez viszonyítva csaknem a felére csökkent. Emiatt a Maroson a fatutajozás, amely a munkások százainak adott kenyeret, ma már távolról sem éri el a megelőző évi arányokat.

A százrégei villamosításem a Maros vízbősége csökkenése miatt részben fafűtésre volt kénytelen berendezkedni. De nemcsak a Marosvölgyében alakul így a helyzet. A moldovai Bistrita folyó energiája, amelynek kihasználásához oly nagy reményeket fűztek, szintén veszedelmesen megcsökkent. Emiatt azt a nagyszabású tervezetet, amelyet a Bistrita hatalmas vízi energiájának értékesítésére Leonida mérnök csak pár évvel ezelőtt készített, új adatgyűjtés alapján újonnan kell kidolgozni. Az erdőségek letarolásának megakadályozására és ezáltal az iparosodás jövője szempontjából oly nagy feladatra váró vízerőkészletünk megóvása érdekében az erdőkincstár a legradikálisabban fog fellépni.

Zürichben 8.15.50 a lej.

Helyi valutárák. (Július hó 4.)
 Kifizetések: Berlin 39.75, Amsterdam 66.90, London 810.50, Páris 6.54, Milánó 9.35, Prága 4.94.50, Budapest 29.10, Zágráb 2.93 Bécs 23.47.50, Zürich 32.10. Áru: Márka 39.50, angol font 810, francia frank 6.50, olasz lira 9.39, cseh korona 4.93, pengő 29, dinár 2.90, osztrák schilling 23.80, svájci frank 32. — Pénz: Márka 38, angol font 800, francia frank 6.30, olasz lira 9, cseh korona 4.80, pengő 28.60, dinár 2.80, osztrák schilling 23.20. — Irányzat: lanyha.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Július hó 4.)
 Kifizetések: Páris 6.50.50, Berlin 39.35, London 805.50, Newyork 165.50, Milánó 9.26, Zürich 31.97, Bécs 23.35, Prága 4.92.50. — Valuták: Napoleon 670, német márka 39.50, léva 1.20, török lira 0.86, angol font 805, francia frank 6.70, svájci frank 32.50, olasz lira 9.40, drachma 2.20, dinár 2.98, dollár 164, lengyel marka 18.50, osztrák schilling 24, pengő 29.50, cseh korona 5.03.

Zürichi tőzsdeárlat. (Július hó 4.)
 Berlin 123.12.50, Amsterdam 208.17.50, Newyork 519.25, London 2523.50, Páris 20.34.50, Milánó 28.82.50, Prága 15.39, Budapest 90.50, Belgrád 9.13, Bucuressti 3.15.50, Varsó 58, Bécs 73.10.

Zürichi tőzsdeárlat. (Július hó 4.)
 Berlin 123.14, Amsterdam 208.15, Newyork 519.56.25, London 2523.37.50, Páris 20.34.50, Milánó 28.65, Prága 15.39, Budapest 90.55, Belgrád 9.13, Bucuressti 3.15.50, Varsó 58, Bécs 73.10.

A kormány revizió alá veszi az erdélyi magánvasutakkal kötött megváltási szerződéseket. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztériumban Brațianu V. miniszter elnöklétével értekezlet volt, amelyen Victor V. Radulescu közlekedésügyi államtitkár, Eftimie Antonescu semmitőszéki bíró és Em. Giuan, a hadikárpótlási hivatal vezérigazgatója vettek részt. A bizottság a csatolt területeken lévő magánvasutársaságokkal kötött szerződések kérdését vitatta meg. A jelentések szerint egyes szerződéseket a kormány revízió alá akar venni.

Mozi.

xx Egy adoptált gyermek szerencséje a témája annak a kiválóan megrendezett filmnek, amely ma, kedden látható utóljára az aradi Apolló mozgószínházban. A film főszerepét Jean Forest — a „Kis rongyosok” c. filmből ismerj — gyermekművész alakítja.

xx A Marosparti mozgószínház pénztára minden este 6 órától nyitva van.

Ma, KEDDEN utóljára APOLLOBAN

KIS GENTLEMAN

MALOT HECTOR a „Kis rongyosok” írójának regénye után.

A főszerepet:

JEAN FOREST.

A „Kis rongyosok” című filmből ismert gyermekművész alakítja.

10, 20 és 25 lejes helyárrakkal.

Az előadások kezdete 5, 7 és 10 órakor

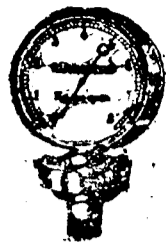
Jön! Schimek-család Jön!

xx Senki leánya ma a Marosparti mozgószínházban. Nap-nap után a legjobb műsorok kerülnek bemutatásra Arad város legkiválóbb szórakozóhelyén, a Marosparti mozgószínházban. E képhez is a világ város. bűnös éjszakai életéből merítette témáját az író. A mai kor modern éjszakai életének minden mozzanata pereg le szemünk előtt, amikor azt látjuk, hogy egy csinos árva leány hogyan kerül egy léha, könnyelmű társaság karmaiba és mily sokat kell szenvednie, hogy becsületét megőrizhesse. A főszerepet Henry Stuart és Jenny Hasselquist játssza biztos megértéssel.

xx Jön Verebes Ernő és Harry Hill legszebb filmje az aradi Marosparti mozgószínházban.

Rádió-műsor.

Kedd, július 5. Wien, 21.05. Szlov. est. — Grác, 20. Tarka est. — Pozsony, 18. Hangverseny. — Zágráb, 20.30. Énekari hangverseny. — Boroszló, 20.15. Népszerű hangverseny. — Milánó, 20.45. Operaelőadás. — Prága, 19. Operaelőadás. — London—Davenport, 20. Bach-hangverseny. — Leipzig, 21. Millöcker-est. — Frankfurt a. M. 21.15. Svájci dalok. — Róma, 21.10. Zeneest. — München, 19.30. Operarészlet. — Budapest, 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. 17.05. Az Opera kamarazenekarának hangversenye. — 20.20. Orosz est. utána cigányzena.

Manométereket

és mindenféle mérőműszereket készit, javításokat vállal

GÁSPAR ÁRPAD műszerész

Arad, Str. Horia 1. (V. Széchenyi-u. 1.)

Javítás végett beküldött műszereket al-
lami hitelesítéssel ellátva rövid idő alatt
visszaküldöm. 3169

Telefon 315. szám.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

NYILTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

ÉRTESÍTÉS.

Értesítem tisztelt ügyfeleimet, hogy Rubinstein Comp cég megszűnése folytán, nemzetközi szállítási és fuvarozási vállalatomat ezután Rubinstein Mór név alatt Str. Moise Nicoara (Petőfi-ucca) 1. számú házban vezetem tovább. Üzletfeleim szíves támogatását kérem. 3525

Rubinstein Mór. szállító.

Nyilatkozat.

A városban elterjedt hírekkel szemben kijelentem, hogy a „Nap” című folyóirat propagandáról szerkesztéséhez semmi közöm nincsen. Geller Odön.

Férfi ruhakészítő

üzletemet a Str. Matei Corvin (Hunyadi-ucca) 2. szám alól Str. Unirei (Fábián Gábor-ucca) 7. szám alá helyeztem át.

További szíves pártfogást kér:

3541

BRUCKLER PÉTER.

Bánfi Sándor mint édesatyja úgy a maga, mint gyermekei: Irén, Magda és Andre, valamint veje Apponyi Gyula és az összes rokonság nevében is mélyen szomorodott szívvel jelentik, hogy a forrón szeretett, felelhetetlen fiú, illetve testvér, sógor és rokon

Dr. Bánfi Sándor

folyó évi június hó 30-án, életének 29-ik évében váratlanul elhunyt.

Szeretett halottunk földi maradványait folyó évi július hó 3-án délelőtt 11 órakor Budapesten a X. ker. új köztemető halottasházában a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltük és ideiglenesen ugyanazon temetőben nyugalomra helyeztük. 3538

Budapest, 1927. július hó 2-án.

Meggyötört jószágos lelke nyugodjék békében!

ÉRTESÍTÉS.

A n. érdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy Moneasa (Menyháza) fürdőn „KRISANTEM” elnevezés alatt a mai modern kor igényeinek megfelelő RESTAURANTOT NYITOTTAM, hol teljes napi panzió valamint étlap szerint is reggeli és uzsonna a legolcsóbban kapható. — Panzió napi 100 lej. Gyönyörű fényes kerthelyiség. 3481
A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve maradok teljes tisztelettel: A TULAJDONOS.

Táblaüveg megérkezett!

Üvegezést legolcsóbban elvállalom.

HAJEK utóda.

Még csak néhány nap Aradon, Piața Stefan cel mare (Bela-tér)

a híres és elegáns CIRCUS Franzini.

Naponta nagy előadások új műsorral. MAXIMUS és MINIMUS. Egy nagy s egy kis ló. bemutatva Franzini igazgató ur által. DELAUNE EFENDI illuzionista a titokzatos ládával. ORLANDO csoport. Híres akrobaták kettős salto mortálékkal. Szombaton és vasárnap 2 előadás! Déltől 5 órakor leszállított. este 9 és fél órakor rendes helyárrakkal. A cirkusz rossz időben is látszik. Saját zene és világítás. 2546

Külföldi filmművész,

aki most Berlinbe megy filmezni 1-2 urat vagy hölgyet magával vinné, hogy külföldi filmgyárnál beprotezzáljon, ha az illetőnek külső megjelenése és szépsége erre alkalmas lenne. Ennek eiben az illető tartozik az utiköltséget fedezni és szerződés esetén 1 évi fizetésnek a felét leadni. — Megkereséseket csakis fényképpel ellátott teljes című leveleket e hó 10-ig az Aradi Közlöny kiadója továbbít. 3535

HENRY STUART és Jenny Hasselquist-tel Senki leánya ma a Marospartli mozgószínházban. Pénztár nyitás este 6 órakor.

Az ARADI KÖZLÖNY részére hirdetések feladhatók:

ARAD: Rudolf Mosse hird. iroda Bulev. Reg. Maria 10.
Kerpel Izso könyvkereskedés Bulev. Reg. Maria 12.
Pichler Sándor papírkereskedés Bohus palota.
Löbl hírlapiroda Str. Románulul.
„Mures” hird. iroda Str. Unirel.
Haász Albert Str. Eminescu.
„Urauli” hird. iroda Str. L. C. Bratianu 13.

BUCURESTI: „D. Adania” hird. iroda. „Lloyd Express” hird. iroda Str. Gen. Berthelot 25.
Rudolf Mosse Calea Victoriei 31.
C. Schuller st S. Berger Str. Eug. Carada 9. Et. I.
„Mercur” Agence de Publicite Bulev. Serandar 12.

BUDAPEST: Blockner J. IV. Semmelweis-u. 4.
Bokor. Benkő IV. Váci-u. 25.
Klein Simon VIII. Rökk Szilárd-u. 8.
Magyar Hirdető Iroda IV. Városház-u. 10.
Mosse Rudolf IV. Váci-u. 18.
Kunstädter hird. iroda VII. Kertész-u. 37.
Schwartz József VI. Andrassy-ut 7.
Tenzer Gyula IV. Szervita-tér 8.

BERLIN: „Ala” Haasenstein & Vogler A.-G. N. W. 6. Am Cirkus 9.
I. H. A. Industrie und Handels Expedition G. M. B. H. W. 9. Potsdamerstr. 13.
Rudolf Mosse S. W. 19. Jerusalemstr. 46-49.
Robert Schütz Oberschöneweide bei Berlin Luisen-Strasse 15.

BRASOV (BRASSÓ): Elekes hird. iroda Str. Portii 32.
Mosse Rudolf r. t.
„Saxonia” hird. iroda Str. Prinz Carol 11.

DICSIÖSÁRMARTIN (DICSÖSZENTMÁRTON): Erzsébet könyvnyomda részv.-társ.

ALBA-JULIA (GYULAFEHÉRVÁR): Welsz Bernát könyvkereskedése.
CHISINEU (KISJENŐ): Kaufmann Mánó és társa.

CLUJ (KOLOZSVÁR): Hermes hird. iroda Str. Radu 4.
„Lloyd Express” hird. iroda Strada Radu 9. Et. I.
Mosse Rudolf hird. iroda Str. Reg. Maria 37.
„Express” hird. iroda Calea Regele Ferdinand 23.

LUGOJ (LUGOS): Schatteles ügynök-ség.

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD): Hegedüs hírlapiroda.
Mosse Rudolf hird. iroda Str. I. Vulcan 1.
Központi hírlapiroda Str. Reg. Ferdinand 1.

SIBIU (NAGYSZEBEN): „Hermes” hird. iroda.

PÁRIS: Ext. Publicite 9. Rue Denis Poisson.

PETROSENI (PETROZSÉNY): „Radio” hírlapiroda.

PRÁGA: „Forum” Annoncen Expedition L. Mikulásská 28.

SATUMARE (SZATMÁR): „Szamos” hird. iroda.

ODORHEU (SZÉKELYUDVARHELY): Könyvnyomda részv.-társ.

TRIEST: Publicita G. Cehovin Viale XX. Settembre 65. I.

TIMISOARA (TEMESVÁR): A. B. C. hírlapiroda.

„Bánát” hírlapiroda Piata Libertatii 2.

Fehér Otza hird. iroda Strada Mirou Costin 5.

Löbl könyvkereskedés Strada Alba Iulia.

Mosse Rudolf hird. iroda Strada Mercy 2.

„Timis” hird. iroda Str. V. Alexandri 19.

„Papirus” hird. iroda Str. Eug. Savoya 18.

Lloyd Express hird. iroda Nőkija Bulev. Reg. Ferdinand 7.

WIEN: M. Duckes Nachfolg. I. Wollzeile 16.

I. Danneberg I. Singerstrasse 1.

Haasenstein & Vogler I. Schullerstrasse 11.

E. László I. Wollzeile 14.

Magyar, német és román nyelvben jártas

gyakornokok

felvétetnek a 10424 Neuman gyárban.

Üvegezés

jutányos áron, ablakszárnyakat kérem elküldeni. Str. Marie Chendi 7. Kölösey-u. 7.) udvarban. — Telefon 739.

Kiadó

egy gyönyörű új macánk a belvárosban 3 parkettás szoba, elő. fürdőszoba és verandával, parkírozott udvarral azonnaira. Bővebbet: „Urauli” Irodában Arad, főpostával szemben. 16159

FIGYELEM!

Eredeti perzsa szőnyegspecialista vagyok. Javítok mindennemű szőnyeget u. m.: keleti és nyugati argaman szőnyeget, karamanlu függőnyket, nemzeti takarókat, sumac plüschöket. — Rosszul készített szőnyegetek kiegyenlítők. — Pécéket tisztítom, ugymint: moly pilléket is kirtom a fentiekből. Akármilyen régi és rossz állapotban levő szőnyeget veszek és fogadok kommisszióba eladásra.

PASODIAN, Bul. Reg. Maria 12. 3300 in curte Arad.

Arad, Str. Marasesti (Kossuth-u.) 11.

Arany koronák, fogak garantált arany árban 350—400 lej. Fém koronák—fogak darabja 100 lej. (Randolf, Victoria, Kosmos anyag)

FOGASZATI

Fehérfogak kautsuhokra darabja 50 lej. Foghuzás (injektiós érzéstelenítéssel) 40 lej. — Vidékieknek megrendelések 24 órán belül eszközöltetnek. 495

Chaim és Frida D'Moudjalled vizsgázott fogászok.

CSÖDTÖMEG ÁRVERÉS,

Közhírré teszem, hogy Mornailá Pavel chisineui vagyombukott kereskedő csödtömegéhez tartozó és a chisineui járásbíróság által 717.1927. sz. a. felvett csődleltárban 1.—323. tétel szám alatti ingóságok és áruk a csödválasztmány határozata alapján árverésen zárt írásbeli ajánlatok után eladatnak. Az ingóságok becserké 122.862 lej 90 bani, melyek egy tömegben képezik eladás tárgyát. Megtekinthetők a helyszínen előírott tömeggondnok közbenjöttével. A zárt írásbeli ajánlatok 1927. évi július hó 12-ének délelőtt 12 órájáig a becserké 10 %-ának megfelelő bannapénzzel együtt irodámban beadandók. Árverési vevő a vételáron felül tartozik a vételi és netalán kiszabandó egyéb illetéket viselni. Az eladott ingók mennyiségéért és minőségéért és a leltár esetleges tévedéséért a csödválasztmány felelősséget nem vállal. Árverési vevő tartozik ajánlatának elfogadása esetében a vételárat nyomban lefizetni, ellenesébben bannapénze elvesztése mellett kárára és veszélyére újabb árverés tartható. Vevő az ingóságokat 1927. július hó 20-áig a helyszínből elvinni tartozik.

A csödválasztmány fenntartja a jogot, hogy egyik ajánlatot se fogadjon el, az árverést szóbelileg folytassa vagy az értékesítésre másként intézkedjék.

Chisineu-Kisjenő, 1927. júl. 2-án.

Dr. Olosz Lajos, tömeggondnok.

3532

a modern sarok.

FIGYELEM! Mindennemű épületjavításokat, tatarozásokat, átalakításokat, valamint új épületek tervezését és építését elsőrendű kivitelben a legjutányosabb árban vállalja **DÁN GYÖRGY** építőmester Arad-Séga, Strada Constantin Brancoveanu 55. (volt Koszoru-uca), saját házában. 3269

Izletes hideg és meleg ételek, „Breher” étterem és sörcsarnokban kiváló italok kaphatók a Pinta Avram Iancu 12. szám alatti Abonánsok különös kedvezményben részesülnek

BAD REICHENHALL
in den bayrischen Hochalpen
HOTEL LUISENBAD
Familienhaus I. Ranges.
Feinste Küche. Mässige Preise.
Vollte Pension inkl. Zimmer von R. WK. 9.50 an
Telegraphadresse: LUISENBADHOTEL.

GAEDICKE
a legszerencsésebbek egyike!
az osztrák osztálysorsjátékon.
Főnyeremény:
750.000 Sch. = 20.000.000 L.
Minden második sorsjegy nyer!
100.000 sorsjegy. 50.000 nyeremény.
További nyeremények:
500.000 Schilling = 12 millió lej
250.000 „ = 6 „
100.000 „ = 2.400.000 „
75.000 „ = 1.800.000 „
60.000 „ = 1.440.000 „
50.000 „ = 1.400.000 „
stb., stb., stb.
Össznyeremény érték:
10.640.000 Sch = 260 millió lej.
Fenti sorsjegyárakba bele van számítva a portó, nyeremény és játéktörvény-zék költségei. Fizetés a sorsjegy vétele után. Huzás után felkérés nélkül küld-jük a hivatalos huzási jegyzéket.
Rendeljen még ma!
Egy II-ik osztályú vételsorsjegyet.
Huzás július 19-21. (1927)
Árak: 1/8 Sch 8 Ujtási
Lej 216 ár
1/4 Sch 16 csak
Lej 416
1/2 Sch 32 4 Sch.
Lej 816 nyolca-
1/1 Sch 64 denként
Lej 1616
9345
A. GAEDICKE & Co. Wien, I. Franz Josefs Kai 47.

Reumások, hűdésesek URODONAL oldja a húgysavat!

Pentru a evita imitatiuoi falsificarii si contrafacerii, cercati ca sa cere fiecarei al portei marca de mai jos

"Omni Inclestat"

Les Etablissements CHATELAIN
20 av. Rue de Valenciennes - PARIS (France)

Hogy a közönséget megvédjük a hamisítványoktól, kérjük sziveskedjenek minden Urodonal üveget visszautasítani, amely nem viseli a „Fogók közt vergődő ember” védjegyét. Minden üveg, mely ezt a védjegyet nem viseli, értéktelen hamisítvány.

Pentru a evita imitatiuoi falsificarii si contrafacerii, cercati ca sa cere fiecarei al portei marca de mai jos

"Omni Inclestat"

Les Etablissements CHATELAIN
20 av. Rue de Valenciennes - PARIS (France)

Vezérképviselőt:
„Drogeria Standard” Bucuresti 2.
Str. Zorilor 2. 1099

Városligeti vendéglőben ma és minden este LEO MISON zenekara hangversenyez. Hideg italok. Gratar special.

APRÓ HIRDETÉSEK.

LEVELEZÉS.

Sajtkészítők Gyűjelmébe!
A legkiválóbb sajt a Schwelz tejjel készült. Népszerű, nem romlandó készítmény.
EGGER & Co. R.-T. vegyészeti gyár, Cluj.

SZÉPSÉGEM! A kapott utraválóit köszönöm. Millió csók. 3529

PIROS SZEGFŰ. Köszönöm, hogy megvárt. Tisztamult. 3547

ALKALMAZÁS.

CUKRASZEGÉD. elsőrendű munkás állandó állásra keresetük július 15-re. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 3483

ÜGYES elárultó a női konfekció szakmából elsőrangú erő. keresetük Plesz Gyula céghez Arad. 3520

HÁZVEZETŐNŐNEK esetleg szakácsnőnek alkalmas vidékre. Strada Gon. Coanda 66. 3533

ASZTALOSMESTER önálló, munkaszertető, szervezőképes és óvadékkal rendelkező azonnal felvétetik. Tanulók jó fizetéssel felvételnek Garai butorüzletben P. Avram Iancu (Szabadság tér) 10. 3543

LAKÁS.

BELVÁROSBAN egy szoba konyha azonnaira kiadó. Cím Plesz Gyula cég-nél. 3521

EGY különbejárata batorozott szoba a város központjában azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 3549

VÉTEL ÉSELADÁS.

1700 AKO 2 éves székely tölgyfalonja eladó. Csontea Péter Dobos (Jud. Hunedoara). 3537

ANTIK ZENÉLŐ ÓRA. ebéd szőnyegek, bőrpadok, antik szekrények, tükörök, íróasztalok, székek, asztalok, kromált szekrények, fotelok, festmények, villanylámpák, szalon, szalonterítő, gyermekkoscsók, függönyök, pirosok, antik vitrin, régi könyvek, yázák, vitrinlámpák, gyermekjátékok, virágállvány, komplett szobabereendezések, s.b. eladók. Salgoné. Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) 1. em. jobb. 1000

ELADÓ világos rózsaszín seipem szalon karnatura, kisebb könyvszekrény met-szett üveggel, kis légszekrény, szalon, szobába alkalmas nagy íróasztal, közép-termetre új szakajtó öltöny, 12 személyes porcellán szervíz, szekrények, kis Singer varrógép. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 3544

HÁROMPEDÁLÓS rövid zongora bére-beadó. Cím az Aradi Közlöny kiadó-hivatalában. 3548

BUTORLERAKATBAN legolcsóbb árban kaphatók: ebédők, hálószobák, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 3 és Str. Moise Nicoara (Petőfi-u.) 9. 581

ANTIK és modern butorokat, műtárgyakat, antik poharakat, márkás porcellánokat, antik sálakat, használt butorokat, szőnyegeket, szervizeket, férfi ruhákat, fehérneműket, s.b. bizományba veszek, azok magas árban való gyors eladásáról gondoskodom. Salgoné, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) 1. em. jobb 1000

TEGLA!
Ajánljunk I. osztályú nagy- és kis méretű falazóteglát és csempet gyártelepünkön vagonba rakva, helyben kívánatra helyszíni szállítva, a legolcsóbb napi árban.
BRAUN GUSZTÁV téglagyára
Telefon 171. és 185.

ELLÁTÁS.

ELSŐRENDŰ házikoszt kapható kihordásra. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3534

INGATLAN.

STRADA Ioan Calvin 48. és 50. számú házak eladók. 3355

OKTATÁS.

NAGY pedagógiai gyakorlatlalt bíró állami tanár a nyári szünet folyamán alapos instrukciót nyújt középiskolai tanulók részére a román, francia és német nyelv és irodalomból. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 3536

Házakra és földekre kölcsönöket
dollárban és lejben kedvező feltételekkel folyósítatok.
Herzog Sándor
Str. Brătianu (Weitzer János-utca) 17. sz.

Muzsaj József Arad, színházal szomsz. Arad, Nyári árjegyzéke:
Mosó öltöny ... Lej 1300— Mosó nadrág la. ... Lej 430—
Covercoat vászonölt. " 1480— Gummi kabát. .... " 880—
Divatölt. leuvászón " 1750— Frogoll kabát .... " 2200—
la. mosó öltöny divat Gyermekek oostüm .... " 400—
színekben ... " 2180— **Divat szabóság!**
Tennis nadrág ... " 680— **Nagy posztó raktár!**

Mindenki meggyőződhet arról, hogy villanyvilágítását és osengőjét legolcsóbban készítjük el. Költségvetés díjtalan vidékre is.
Javítások pontosan készülnek! Allandó osillár raktár!
VARGA és ROSENFELD Arad, Bulev. Reg. Maria 12. Telefon 808.

Pótvizsgára
franciából biztos sikerrel, bármely osztályt előkészítetek. 3528
Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában

ÜZLETEK.

CURTICI állomáson vendéglőnek, szállodának alkalmas épületek kiadók. Értekezni Háromy gazdaságnál Str. Eminescu 5. 3545

VAS. és PÜSZKERKERESKEDÉS. Arad-megye legforgalmasabb nagyközségében. 35 éve áll fenn, kedves hű vevőkörrel, tekintélyes, könnyen fokozható forgalommal agkor miatt eladó házzal vagy ház nélkül. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 3478

KÜLÖNFÉLÉK.

ELVESZETT egy női arany karos óra Hegedűs útelőli Simay fűrdőig. Megtaláló ezer lej jutalomban részesül. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

MACULATURA PAPIR 5 kilogramm csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Speciális tolltisztítás!

Tisztelettel értenitem a n. é közönséget, hogy régi jöhtörv. vállalatomat modern gépekkel szereltem fel és a tolltisztítást gázra és villanyra berendezett gépeken végzem. Az ócska toll új lesz, tiszta, hófehér állapotban kerül ki a gépből. Gyors munka. A tisztításra kerülő árat a fél megvárhatja. Teseök egy kísérletet tenni.
REIER ETELKA
Str. Cereștasilor Szt. Pál-u. 4. (Telefon: 522.)

Pontos jó órák;
ékszerek, olcsó árakon
Csáky-cégnél
Aradon, a Lutheránus templommal szemben.

Arad, Str. Dna Balasa
(v. Purgly Lajosné-uccában)
nagyon jó ház elfoglalható 2 szobás lakással, azonkívül egy egyszobás lakás és nagy műhellyel, pincével, 200 négyzetözl telekkel alkalmi áron eladó. Megbizott Győrffy „Mures” Irodája Arad

General-Agentura
A. de MIKOS
Arad, Bul. Reg. Ferdinand No. 5. B. Tel. No. 439.
RECLAMA S. A.
Kizárólagos jogu vasúti hirdető vállalat főképviseletje.
Olcsó hirdetések pályaudvarokon és vagonokban. Különböző félek képviselet, átvesz képviseleteket, minden várost an a k. p. vise-étek.

Üvegezést

olesón, gyorsan és pontosan vállalunk, hívásra házhoz megyünk, megrendeléseket felvesz
FRIEDMANN
Arad, Str. Consistoriului (Batthyány-u.) 29., SALAMON meszület Bulev. Carol 70., város körrel szemben. 3540

4 HP. Hofherr cséplő,
12 HP. benzín lokomobillal kintő karban 180.000 lejért, 8 HP. Hofherr fogas magánjáró Máv. cséplővel, kintő karban több évi lefizetésre 280.000 lejért kapható **FRIEDRICH TESTVÉREK** GÉPGYÁRÁBAN **TIMISGARA.**

Hofherr rendszerű új elevátorok
azonnali szállításra 86.000 lejért, 8 HP. Hofherr fogaskerékrendszerű magánjáró kintő karban 110.000 L. eladó. **FRIEDRICH TESTVÉREK** gépgyárában **TIMISGARA.**

8 HP. Schutlewort magánjáró,
Hofherr cséplővel, teljes felszereléssel, kp. 240.000 lejért, vagy 5 évi buzatórlesztésre, azonnali szállításra eladó. 3530
Friedrich Testvérek gépgyár Timisoara.